

عارف بالله محمد اسعد دوده افندی

قدس الله سره حضرتلری

(اسعدنامه)

احمد عونى قونوق

Hazırlayanlar

Duygu Kara-Mine Kara

2020

Önsöz

Hüseyin Vassâf Bey'in, Es'adnâme isimli biyografi niteliğinde ki eserinin bir parçasının ele alındığı bu çalışma; Ahmed Avnî Konuk'un Hüseyin Vassâf Bey'e gönderdiği mektuplardan oluşmaktadır.

Eser, iki kısmı müctemildir. İlk kısımda Avnî Bey, mürşidini genel olarak tanıtmış, ve bazı menkıbelerinden bahsetmiş, ikinci kısımda ise Vassâf Bey'in ricası üzerine bazı menkıbelerle birlikte Cemâl Bey'in kendisine gönderdiği mektubu eklemiştir. Es'adnâme'de Avnî Bey'in anlattığı kısımlar Vassaf Bey'in gönderdiği teşekkür mektubuyla birlikte 47 sayfa tutmaktadır. Avnî Bey'in yazdıklarının ele alınması nedeniyle Es'adnâme isimli eserin diğer kısımları hariç tutulmuştur.

Ragıp Paşa Kütüphanesi (Yeni eserler kısmı)'nda 3287/1293 numarayla kayıtlı nüshanın Milli Kütüphane'de bulunan mikrofilminden (A-1569) faydalanılarak rika metin matbu metne çevrilmiştir.

Eserin rika halinde ki sayfa numaraları, elyazması nüshayla karşılaştırma yapılırken kolay olması açısından sayfa başlangıcında (صحيفة ٢) (صحيفة ١) vb. şeklinde yazılmıştır. Belirtilen sayfa numaraları el yazısıyla olduğundan sayfa uzunlukları matbu metinde değişiklik gösterebilmektedir.

Hüseyin Vassâf Bey'in rika metinde aynı kelimeyi farklı şekillerde yazdığı olmuştur. Örneğin; (هدهد)(هدهد) bu şekilde yazılan kelimeler olduğu gibi alınmamış, Osmanlı Türkçesi sözlüğünde ki kullanımı dikkate alınarak aynı kelime için tek yazım şekli kullanılmaya çalışılmıştır. Silinmesinden dolayı okunamayan bazı kelimeler ve cümleler olmuş, konu bütünlüğünü bozmaması nedeniyle cümlelerde okunamayan kelimelerin galebe etmesi durumunda muhtevaya eklenmemiştir.

Dikkatimizden kaçan ve hatamızdan kaynaklanan, yanlış okunmuş kelimeler, kullanılması gereken harf yerine benzer harf (ذ،ذ) kullanımı vb. hatalara rastlanılabilir. Bu yanlışlıklar, tesadüf edildikçe düzeltilecektir.

محمد اسعد دوده افندی قدس الله سره حضرتلری

صاحب مقام استقامت، نمونه علو همت، شمع عالم توفیق، رکن کعبه تحقیق اولان او مرد میدان مجاهده ورع و تقوی و زهد و معرفتده یکانه زمان ایدی. طریقتده صاحب تمکین، ولایتده صاحب مقام، فراستده حب عدیل و علم معارف و حقایق ده مثالی نایاب ایدی. ۱۲۵۹ هجری، ۱۲۵۷ رومی سنه سنده سلانیکده قاضی عبدالله محلسنده تولد ایتمشدر. پدرلری تجارندن رجب افندی نامنده بر ذات ایدی. تحصیل ابتدائی بی و از جمله لسان فارسی بی سلانیکده صورت خصوصیهده بر معلمدن تدریس ایدوب اون آلتی یاشنده ایکن او وقتک تشکیلاتنه کوره سلانیکده موجود اولان مالیه قلمنه ملازمت دوام ایتمشدر، بش سنه صوکره ۱۲۸۰ تاریخنده علوم دینیه تحصیلی املیله درسعادتده کلوب فاتح جوارنده یکی حمام جاده سنده کائن چایرلی مدرسه سنه کیرمشدر. و علوم عربی بی مدرسیندن خواجه شوکت و کلبولیلی خواجه عادل افندیلرک حلقه تدریسینده بالتحصیل اجازت آلمشدر. [بو معلوماتی بالذات فقیره سجل ورقه لری املا ایتدیردکلری ائنده ضبط ایتمش ایدیم]

کندیلری سلانیکده متأهل اولدقلرندن بعده حرم عالیلری استانبوله کلیر ایسهده حقوق زوجینه عائد وظیفه شرعیه نك ایفاسنده کی عجزلرینی بالبیان تکرار

سالانیکه عودت ایتمسنی امر ایتمشلر و حرم علیلری ایسه هر بر حاله راضی اولوب محضا کندیلرله تشریک حیات ارزوسنده اولدیغنی سویله مش ایسه ده حضرت امر شریعتیه مخالفت ایده مه یه جکنی صورت قطعیه ده بیان و بهمه حال سالانیکه عودت ایتمسنی امر بویورملری اوزرینه مومی الیه بالبکا افتراقه مجبور اولمشدر.

[امر طلاقك عدم امتزاجدن دكل، بو طرزده واقع اولدیغنی ده ده افندی حضرتلری

بر مناسبتله مدرسه ده بولوندیغم صره ده فقیره بویله جه بیان بیوردیلر]

ینه بر کون بویوردیلرکه؛ بو مدرسه ده صوک دفعه اوله رق کیردی کم خلوتدن

حضرت شیخ اکبرك اشارتی اوزرینه چیقدم. خلوتده واقعیه ده بر دریا ظاهر

اولدی. او دریاده کشت و گزار ایده ن بر کمینك ایچنده ایدم؛ کمی یلکنلی

ایدی. کمی ایچنده جناب شیخ اکبر ظاهر اولوب بیوردیلرکه: (بو دریایی کوردك

آ، یلکنی آچ (صحیفه ۲) کمی بی روزکاره تابع قیل و خلوتدن چیق (چیقدم؛

آرتق خلوته کیرمه دم.

ینه بر کون فقیره، جناب امداد الله قدس الله سره حضرتلرینه صورت

ملاقاتلرینی حکایه بیوردیلرکه: رمضان شریفك عشر اخیرنده حرم شریفده اعتکافه

کیردم. کافه خواتری نفی ایتدم؛ یالکز بر خاطره منتفی اولمادی. اوده بو

ایدیکه: (سنه مرقومه مکة مکرمه ایله مدینه منوره اره سنه عربان مسلط اولمش

ایدی. عجباً بو تسلطك اندفاعیه یول آچیلوب مدینه منوره یه کیده بیلیرمی یم) او

قدر سعی اتیدیکم حالده بو خاطرهبی دفع ایدهمه دم. یقظه حالنده ایکن محل
اعتکافده بر پیر نورانی ظاهر اولدی؛ شمائل شریفه سنه دقت ایتدم. اصلا
کورمه دیکم بر ذات ایدی. فقیره خطاباً بیوردیلرکه: (او خاطرهبی نفی ایت و
بعدا الحج مدینه منوره یه متوجه اول و اثنای راهده مشکلاته تصادف ایتدیک
وقت بزه توجه ایله.) بو سوزلری سویله دکدن صوکره ینه محل اعتکافدا غائب
اولدیلر.

مکه مکرمه ده کی مشایخی تفحص لازم کلدی. وقتاکه جناب امدادالله
ملاقی اولدم، اعتکافده ظهور ایدهن ذات اولدیغنی آکلادم.
امدادالله قدس الله سره حضرتلرینک ملاقاتدن صوکره بر کیجه عالم معناده
کندیلرینی آنلرک حضورلرنده کوروب او حضرت طریقت چشتی یه مخصوص تاج
و خرقره بی کیدیره رک خلافت ویرمشلر حاضر اولان مریدلرندن بریسنه خطاباً: قالدق
دولابدن بزم (ارشاد المرشد) رساله مزدن اوتوز نسخه کتیر بیورمشلر
و اوتوز نسخه بی کندیلرینه ویرمشلر. براز صوکره حرمدن بر طباق حلوا کلمش،
یمشدر. ایرتسی کونی بو رؤیانک صدق ویا کزبنده تردد بیوردقلرندن (یا ولی الدین
: یا شفیع الدین) اوله جق اسم شریفلری خاطرمده ایو قالمادی. بو رؤیایی آنلردن
بریسنه سویله مشلر. آنلر دخی بو رؤیاده کزب اثری (صحیفه ۳) یوقدر،
صادقدر؛ همان شیمدی تاج و خرقره تدارک ایدوب حضور حضرته کیده لم و
مئسله بی عرض ایده لم دیملری اوزرینه اوپله یاممشلر. جناب امدادالله کندیلرینه رؤیا

سويله نمکه نيت اولونديغى صرهدده مبارک پارمقلىرىنى دوداقلرينه کوتوره رك سكوت اشارتنى ويرمشلر و آلدیغكىزى كتيريكز بيورمشلر. تاج و خرقيهى حضور عاليلرينه وضع ايتدكدن صوكره دهده افندمز حضرتلرينه الباس بيوروب انلره خلافت اعطا بيورمشلر و مريدلرندن برينه اوتوز نسخه كتيتدكلىرى، (ارشاد المرشد) رساله سنى ده احسان بيورمش ايديلر.)

(يازمه و نادرالنسخه پك قيمتدار اولان بو كتابلرن ضياعى دهده مرحومى و عالم عرفانى دلخون ايتمشدر)

عباره سى مصادف نظر فقير اولدى. بو معنايه دائر بيلديكم معلوماتى عرض ايديم:

مولويخانه نك محترق اولديغنى ايرتسى صباح خبر آله بيلمش ايديم. دائره دن دوغرى اورايه كيتدم و اوراده اخوانزدن جمال بكى كوردم، دهده افندمز حضرتلرينى آرادق، مدرسه ده بر آراق حضرتك خزمتمنده بولنان سري دهده اوراده ايدى. مدرسه يه تشريفلرينى سويله دى. حريقدن قورتيلان يدى، سكرز جلد كتاب ايله بر يازمه كلام قديمى آلپ سري دهده، جمال بك و فقير بر آرابه يه راكبا مدرسه يه كلديك. پك سوديكى كتابلرينك ضياعندن حالسز اولمسندن طولايى او، حضرتى صوك درجه ده متأثر بوله جغمى ظن ايتمش ايدم. حضرتى تعزیه ايچون زهنمده كلمات مناسبه احضار ايديور ايديم. وقتاكه حجره ده حضور شريفلرينه داخل اولدم؛ ايكيندى نمازينه ابدست ألمق اوزره قوللرينى صيغامش اولديغى حالده

آياقده بولدم. مبارك آللرینی اوپوپ کلمات تعزیه به باشلار باشلاماز، سوزیمی کسوب بیوردیلرکه: (دنیانک هیئت مجموعه نك اهمیتی یوقدر؛ بر قاچ کتابک نه سی اولور. ظن ایدهرم سن درکاهه (صحیفه ۴) قدر کیتدک. بن سکا مدرسه ده اولدیغمی توفیق بکله اخبار ایتمش ایدم: سکا خبر ویرمه دیمی؟ بو سوزی اوپله شن و شاطر و کمال بشاشتله سویله دیلرکه: فقیرک کوکلنده که تأثر دن دخی اثر قالمادی. و حضرتی هیچ بر وقت او کونکی کبی مسرور و شادان بر حالده کورمه دم.

بناءً علیه او دریای مضایق و معارف کتابلرک احتراقندن اصلا دلخون اولمامش ایدی.

یالکز دیگر بر زمانده حسبحال قبیلندن اوله رق حریقندن بحث اولوندیغی صره ده (کره ارض اوزرندک اون، اون بش جلد کتاب محو اولدی. زیرا: بو کتابلر مؤلفلرینک خط دستلریله محرر اولوپ استنساخ ایدلمه مش ایدی. فقط بوده محل تأسف دکلدر. مراد الهی بویله ایمش. اگر جناب حق دیلرسه آنلرک مندرجاتنی برینه الهام ایدوب ینه یازدیرر) بیورمشلردر.

وارث عرفان محمدی اولان او ولی ذیشان شاکردانی رفق و صلاحیتله و غایت حکیمانه تربیه بیورورلر ایدی. بر جمعه کونی، اخوانمزدن بریسی حجره به کلدی. جمعه نمازی ایله مثنوی شریف درسنده بولونممش ایدی. منغال باشنه اوتوروب امرلری وجهله چایی پشیرمک ایچون پول شیشه بی آرامقده ایدی.

اوطهده اشياى مختلفه نك وضع پریشانيلرينه منضم اولان لوشلق ايچنده بر درلو شيشه يى بوله ميوردى. حضرت ديكر بر شيشه نك يرینی کوستره رك آنكله پيشيرمسنی امر بيوردى. چای پيشدى؛ ايچيلدى. شيشه يى آريان ذات بالاخره آنی كناره (صحيفه ۵) ياتمش اولديغی حالده بولدى. (افندم، شيشه يى شو وضعيته اختفا ايتمش بر حالده بولدم.) دیدى.

او حكيم الهى تبسم ايده رك بيورديلرکه: (باق ايشته شيشه سكا نصيحت ايدوب ديورکه:—بن سجده ايتدم، آتشدن قورتولددم، اكر سنده بنم كبی آتشدن خلاص اولمق ايستر ايسه ك سجده ايت—فقت اخوانمزدن نظمى قپودان رحمته الله عليه ايله پك خصوصى بعض جلوه لری وار ایدی. بر جمعه كونی مثنوی شريف درسنى اكمالدن صوكره فاتحدن حجره يه كلمش ایدی. حضرتك صوك زمانلرنده وجود شريفلى پك زياده نحافت كسب ايتمش و نفس طارلغى اضطراب ویرمكده بولونمش ایدی. حجره يه ورودى متعاقب بلا تكلم منغال باشنه اوطوردیلر. و پك مضطرب اولدقلى وجه مباركلرندن بللی ایدی. قپودان رحمته الله عليه حجره نك امور و مصالحنى تنظيم ايله مشغول اولديغندن بعض شيلر استيزاننه باشلادی. حضرت (صبر ايت برآز ديكله نهيم) بويوروب ينه كندی حالريله مشغول اولديلر. و نظمى قپودان دخى سكوت ايله اوطوردى. اضطرابلى ساكن اولدقدن صوكره بيورديلرکه:—قپودان پك عجولدر، حالدن آكلاميور. اولكه كونده بويوله ياپدى. بنده قالدیروب ماشه يى فيرلاتدم.—كوله رك—قپودان نه

قاچپوردی! طارلدکمی قپودان؟- قپودان رحمتہ اللہ علیہ بابا کمال جندی
حضرتلرینک شو بیت شریفیله جواب ویردی.

کر دلت بشکست دلبر تسلی افزون کن کمال
کز شکست جام مجنون قصد لیلابی دیگرست

کوکلکی دلبر قیرارسه مستلکی آرتیر (کمال)

کاسهٔ مجنونی لیلانک قیرارکن قصدی وار

قپودان بو جواب عارفانه سی اوزرینه دده افندی حضرتلرینک چهرهٔ نورانیلرینده
اثر محبت و وقار ظاهر اولدی.

(صحیفه ۶) ینه بر جمعه کونی مثنوی شریف درسندن صوکره مدرسه یه

عودت اولوندی. یکی قپو مولویخانه سی درکاحندن شکری دده و اسماعیل دده
افندیلر و اخوانمزدن مرحوم مهری افندی و دیگر بر ایکی ذوات حجره ده ایدیلر.

بر آراق کوکلمه کلدی که: (حضرتک دستارلری سکهٔ شریفلری بر آز کوچوک

دوشمش براز دها بویوجک اولسه ایدی سیمای عالیلرینه دها مناسب اوله جق

ایدی.) بو خاطره بی متعاقب حضرت مهری افندی یه خطاباً (مهری افندی

سنگ بویون اوزوندر. قالق شوراده رافده بر قاچ سکهٔ شریف وار. آنلری آل بکا

کتیر.) بیوردیلر مهری افندی درهال امر عالیلرنی انفاز ایله دی. حضرت

سکه لری برر برر معاینه دن صوکره بر دانه سنی مبارک باشلرینه کیوب فقیره ختاباً

(بو دها بیوک دکلمی) بیوردیلر. بعده شگری دهدهیه (بو سکه بی آل دستاری

بوکا صار) دیدیلر.

جمال بك برادرمزدن منقولدرکه حضور شریفلرنده بولونقلری اثناده حضرتک

کیفسزلکندن طولایی متأثر بولنور. (حضرت ارتحال ایدرسه بزی کیم تربیه ایدهر

و بزم حاملز نه اولور) دیو دوشونورمش. بو خاطرهی متعاقب دهده افندمز

حضرتلری تبسم ایدهرک : (مراق ایتمه ینه کوروشورز). بیورورلر ایمش. فی

الحقیقه ده اوپله اولمقده در. فقیرده کندی نفسنده بالدفعات واقع اولدی. مشکل

وقوعنده حضرت عالم معناده ظاهر اولوب الم شهادتده ایمش کبی حل بیورورلر.

واقف اسرار الهی اولان دهده افندمز جمال بك برادرمزه (صاقین بنم قبرمن

اوزرنه طاش قویدرورمه) دییه بالدفعات تنبه بیورمشلر بعدالانتقال قبر شریفلرینک

لوازمی فی حقیقه جمال بك برادرمز طرفندن تدارک اولومش و امر عالیلری وجهیله

طاش وضع ایدلمه مشدر. (صحیفه ۷)

دهده افندمز حضرتلری ارتحاللرینه آلتی یدی آی قاله عالم شهادتله اولان رابطه

صوریه لرینی یاواش یاواش قطع و امور دنیویه لرینی پی در پی تسوییه باشله مشلر

ایدی. ازجمله کتاب جلب بیوردقلری هندستانده بومبایده مقیم (خان صاحب مرزا

ملك الكتاب شیرازی) نامنده که کتابچی یه یازدقلری فارسی العبارة مکتوب بو

حالك برهانیدر.

مکتوبک صورتی بر وجه آتیدر.

[قبله محترم فاضل اکرم دام مجده

لله الحمد و المنة پیش از عید اضحی چند روز کتاب ها رسیده است ولیکن من بوپور اینلیا قیاس کرده بودم که بعد چهل روز از نامه رسیده شود برای آن پیش از عید رسیدن نامه شما اخبار داده بودم و از کتابها رسیدن تحریر نا کرده شد و آن کتابها بیوسته انگلیز با نامه برابر رسید همه کتابها بتمامها رسیده است مگر غیاث اللغه بیوسته فرستاده شد نوشته اید نرسید آن غیاث اللغه را ارسال فرمایند آن تفسیرکه فرستاده اید درینجا قیمتی ندارد زیرا کتب ایران درینجا بسیارست و قیمت ندارد اعاده کرده شد بدراهم آن و ۳ جنی انگلیز بیست و انگلیز فرستاده شد هفت عدد مسنوی مولانا جلال الدین رومی معه کشف ابیات با پوته ارسال فرمایید و تعجیل کنید و صلی الله علی سیدنا محمد و من احبه محرم الحرام
۱۳۲۹

مسنوی خان در جامع سلطان محمد خان

[محمد اسعد المولوی]

(صحیفه ۸) ارتحالرینه تمام قرق یدی کون قاله قاسم پاشادان فقیره عنایت

بیوردقلری بر مکتوب شریفلرینک نهایتنده (هو الخلاق الباقي) عباره سیله افتراق

صوریلرینه اشارت بیورمش ایدیلر. مکتوب شریفک صورتی بر وجه آتیدر.

[والده خسته خانه سنده بر ره صورت اعتنا معاینه اولوندم. صد هزار حمد ثنا بر

ره خالق ارض و سما جناب کبریایه اولسون که خوف ایتمکده اولدیغم بوبرهک

مرضی اولدیغی کبی سائر بر مرض دخی اولدیغی تبین ایتدی. آنجق امراض قدیمه

عاجزیدن ضیق نفس، کثرت بلغم، ضعف بدن، دیزانیتری بولوندیغی، بونلر دخی

تداوی اولونمقده اولدیغی، لله المنة کون بکون صحت افزون اولمقده اولدیغی. دون

اقشام بر قاچ کون مقدم اسکدارده حریق واقع بولمش اولدیغی استماع ایتدم.

قلم مهري افندی يه برکونه ضرر اولمديغينه شهادت ايتدی. داعيلرينه
پوسته واسطه سيله تبشير بيورملری و سريعاً ارسال ايلملى نياز و تمناسى
سياقنده تحرير و تقديم قلندی. و هو الخلاق الباقي
[۱۳۲۷-الداعى-محمد اسعد المولى]

کذا: ۱۳۲۷ تاريخلى مکتوب شريفلرنده دخى:

دردم نهفته به ز طبيان مدعى

باشد که از خزانه ی غيش دوا کنند

بيت شريفلريله تداوى اطبان بر فائده حاصل اولميه جغنى ايما بيورمشلر ایدی.

فى الحقيقه ۱۳۲۹ سنه هجرية سى شعبان شريفنك اوائلنده كيفسزلکلى

زياده لشدی. بو اثناده ارتق هجره لرینه کله ميوب قاسمپاشا درکاهنده بولنورلر و

اوراده گاه کزرلر، گاه يتارلر ایدی. (صحيفه ۹) درکاه مذکور پوست نيشنى

سيف الدين افندی ايله والده مخترمه لرینك او حضرتك تأمين استراحت و تداويلرى

خصوصنده کى غيرتلى سزا وار تقديردر. او مرد خدا آنلر حقنده چوق دعا

ايتديلر.

و درکاه مذکور دهده کانندن رجب دهده نك حسن خدمتلرندن دخى بيان

ممنونيت بيورورلر و دعا ايدرلر ایدی.

شعبان شريفنك طقوزينه مصادف اولان جمعه کونى زيارت عاليلرينه کيتدم.

کنديلرى شيخ دائره سنده مفروش بر يتاقده آرقه لرینی طايایوب نیم اوطورمش بر

حالده ایدیلر. راحتسزلقلرینی استفسار ایتدم. بیوردیلرکه: - تجلیات جلالیه جماله منقلب اولمغه بشلادی. انشالله یا بازار ایرتسی، یاخود صالی کونی آیاغه قالقوب کزدیکمه دائر سکا خبر کونده ریرم. - حالبوکه فقیر کندیلرینی پک ضعیف و نامزاج بر حالده کوردیکم ایچون قلباً بوکا احتمال ویرمه مکله برابر بو کلامک وجهنی ده تفرس ایده مدم. معناسی صوکره ظاهر اولدی. یعنی او حضرت بازار ایرتسی کونی ارتحال بیوردی. و امر تدفین صالی کونی اجرا قلندی. و بازار ایرتسی کونی فی الحقیقه قدری دهده اذانی ساعات یدی سکز رده لرنده دائره یه کلرک فقیره ارتحالرینی خبر ویردی.

یوم مزکوره حضرتک یاننه بر طاقم علاج شیشه لرینی دیزلمش کوردیکمه بو خاطره کلدی که (یارب سنک جاهل قولرک خسته لاندقلری وقت بر طاقم علاج لردن امداد اومارلر. عارفلرک دخی شکلاً آنلر کبی یاپیورلر. بونلری تفریق ایتمک نه قدر مشکلدن). بو خاطره یی متعاقب حضرت علاج شیشه لرندن بریسنی مبارک آلرینه آلوب فقیره خطاباً بیوردیلرکه: (بونلر حجابدر، شافی حقدر)

اول امرده دل آکاهک خواطره اطلاعی شرف صحبتیله مشرف اولانلر عندنده مسلمدر. بو، بر ایکی دفعه (صحیفه ۱۰) مثال اوله رق ذکر اولوندی.

بر کون اخوانمزدن مرحوم مهري افندی ایله برابر حجره ده ده افندیمک حضور شریفلرنده بولونیور ایدیك. کندیلرینك (پاموق قیز) تعبیر بیوردقلری بر کدیلمی اولدیغی اخوانجه معلومدر. بو حیوانجغز مناسبتیله کدیلمک احوالندن بحث آچیلدی. مهري افندی کندینك دخی کدیلمی اولدیغندن و آنلك احوال عجبه سندن بحث ایتدی. حضرت بیوردیلر که:

بر زمانده بو حجره ده بنم ایکی کدیلم وار ایدی. برینك احوالی پك عجیب ایدی. کیجه لری آیاق اوجمده یتار، و طیشاری ده قالسه قپونك رزه سنی تحریك ایدرک ایچری یه آلامی اخطار ایدر ایدی. حالبوکه عقلاً قاپونك رزه سنه بر کدینك یتیشوب تحریك ایدمه مسمی لازم کلیر ایدی. بر اقشام او طه یه کیردم، بر طرفه یاتمش ایمش، کوره مدم، اوزرینه باصیورمشم. فنا حالده هایقیردی. و سویله نهرک طیشاری یه چیقدی. بر دها کلمه دی. موسم یاز، کیجه ساعت بش ایدی. فقیر قران عظیم الشاک تلاوت ایتمکه ایدیم. حجره نك قپوسی کلیدلی اولدیغی حالده او طایچنده ایکی شخص پیدا اولدی. برینك آنده فنار وار ایدی. نه ایسترسیکز دییه صوردم. سنی حضور شرعه دعوت ایچون کلدیک دیدیلر. حضور شرعه واقع اولان دعوته قارشى بالطبع اعتراض اولونه میه جغندن پك اعلا کیده لم دیدم. و کلام قدیمی قپایوب آنلرله برابر حجره دن چیققدق. آنلر اوکده فقیر آرقه ده طوغری زیرکده کلیسا جامع شریفنه کیدلدی. ایچری کیردیک بر محله بر کرسی اوزرنده بریسی اوطورمش و بر طاقم کیمسه لر حلقه اولوپ

اوپورمش ایدیلر. حلقه اورتہ سندنہ بزم کدی اوپورمقدہ ایدی. فقیری حلقہ
اورتہ سنہ دعوت ایتدیلر. اجابت ایتدم. کدی تبدیل شکل ایله انسان صورتہ
متمثل اولدی. حاکم فقیرہ خطاباً:

- سن بونی اینجتمشسک، سنی حضور شرعدہ دعوا ایدیور- دیدی. بو مکالمہ
لسان عربی اوزرینہ (صحیفہ ۱۱) جرہیان ایتمکدہ ایدی. بندہ جواباً.
- بو حال بندن آنجق خطا اولہرق واقع اولدی. حالبوکہ [رفع عن امتی الخطاء
والنسیان] حدیث شریفی موجبجہ بر مسلم خطاء و نسیاندن طولایی شرعاً
مئاخذہ اولونماز— دیدم. حاکم صاغ طرفندہ اوپوران بر ذاتہ توجه ایله —سن
رسول اللہ صلی اللہ علیہ و السلمدن بویله بر حدیث شریف استماع ایتدکمی؟
- دییہ صوردی. او ذات دخی —اوت [رفع عن امتی الخطاء والنسیان] حدیث
شریفی فم سعادتدن ایشتدم. بو حدیث صحیحدر— بیوردی.

حاکم بعدہ کدی یہ دونوب —بر مسلم بو حدیث شریف موجبجہ خطادن
طولایی مواخذہ اولونماز. دعواک مسموع دکلدنر. —دیدی. بو دفعہ فقیر حاکمہ
خطاباً دیدم کہ —بنم دعوامی ده استماع ایدیکز— دعواک نہدر؟ دیدی. دیدم
کہ: —بن بونی علہ العادہ بر حیوان ظنیله حجرہمہ قبول ایتمش ایدم. بو ایسہ
کدی صورتہ متمسل اولان بر جنی ایش. جنسیہ محالفینک بر حجرہمہ اقامتی
جائز دکلدنر. من بعد حجرہمدہ اقامتنہ اذنم یوقدر، ترک ایتسون— حاکم کدی
یہ توجیہ خطاب ایله —سنی حجرہسندنہ ایستہمہ یور. بھمہ حال اوراسنی ترک

ایتمک لازمدر—دیدى. کدى قرق کون مهلت ایستدى. حاکم رأیى صورتى، قرق کون مسافرتنه اجازت ویره بیلریم—دیدیم. محاکمه بیتدى. کندیمی حجره ده ائمه کلام قدیم اولدیغی حالدده بولدم. کیتدیكى بیلوردم فقط نصل کلدیكى بیلهمدم. آندن سوکره او کدى یه یومی بر جکر تخصیص ایتدم. قرق کون یقین اولمغه باشلاینجه کدینک توپلری قیویلمغه باشلادی. کندیسندده خستهلق کبی بر حال ظاهر اولدیغندن آرتق بر جکری بیه مز ایدی. قرق کونک خطامنده اولدی. اثنای محاکمه ده حدیث شریفی نقل ایدهن صحابه جنی ایمش. الحمدلله که بو حدیث شریفی اصحاب کرامدن بولونن (صحیفه ۱۲) بر ذاتدن استماع ایتدم. تابعیندن اولدم. تبسم ایدهرک سزده بدن دیکله دیکر تابعیندن اولدکز بیوردی. [الحمد لله على ذلك] بعده بزہ طائفه جنک طرز معیشتلری و عمرلری وفاتلری و سائر حاللری حقنده بر طاقم معلومات ویردیلر. و کوله رک بیوردیلرکه (طائفه جن بزہ مفتیلک توجیه ایتمک ایسته دیلر. انسانلر آره سنده مفتی اولمق ایسته دم، مخالف جنسم اولان بر قوم آره سنده مفتیلک قولایمی؟ جناب حقه یالواردم، بنی قورتاردی.)

حقى بك اسمنده كى اخوانمزدن برندن منقولدرکه:

فقير دفتردارده مقيم بولنور، و هر صباح مكتبه كيتمزدن اول دهده افندمرك حجره لرينه ايركندن كيدوب پند عطار اوقور ايدم. بر صباح صو اقتضا ايتمش ايدى. استحمامه تشبث اولونسه درس فوت اوله حق ايدى. حالبوكه درسك عدم فوتى پدرم طرفندن أكيداً تنبيه بيورلمش اولديغندن ترجيى استحمام ايله ترك درسه جسارت ايدهمدم. نه ياپايم ضرورت وار. بعده استحمام ايدهرم ديوب درسه كيتدم. حجره يه بالوصول مبارك آلريني اوپدم (كلكمى اوطور بقالم) بيورديلر. شاگردلرينه قهوه و چاي اكرامى عادت سنیه لری اولديغندن و بو خدمت اخوان طرفندن بالذات اجرا ايدلديكندن شوکا بوکا آل سورمكه باشلاديغمده (سن اوطور، آنلری بكا وير، بن پيشيرهيم) بيورديلر. و چايي پيشروب فقيره عنایت بورديلر. مبارك چهره لرنده عدم خشنودی علامتی وار ايدى. بعده بيورديلرکه : بو كون پند اوقومايه لم، تبرکاً رافدن شو کتابی آل، آچديغك يردن اوقويوير. بن ديكله يهيم.) بيورديلر. فقير امرلرینی انفاذ ايتدم. كتابك بر يرینی آچوب اوقومغه باشلام. مندرجات شريفه سی غسل طهارت متعلق ايدى. حضرت طهارتك فضائلنی تشریح بيورمغه و بو مناسبتله فقيرك حالنی توضيحه باشلاديلر. حجابمدن ترلره مستغرق اولدم. (صحيفه ۱۳) مبارك يوزلرينه باقه ميه حق بر حاله كلدم. ايضاحات عليه لرنی اكمالدن صوكره (هايدى حمامه كيديوير) بيورديلر.

۱۳۲۹ سنه هجريه سی شعبان شريفنك اونجی كونه مصادف اولان بازار
 كونی امر عالیپرینه امتثالاً مدرسه ده کی کتابلرک، بهجت افندی حضرتلری طرفندن
 طاهر اغا دركاهنه نقلنه معاونت اولق اوزره صباحلین فقیر و الای آمینلکندن
 متقاعد جمال بك دركاه مزكوره بولونمقده ایدیک. عبدالحی افندی كلوب دهده
 افندمز حضرتلرینك خسته لغی مشتد اولدیغی خبرینی کتیردی. بالمزاکره امر نقلدن
 فراغته حضرتك زیارتنه کیدلمك مناسب كورولدی. فقط بهجت افندی
 حضرتلرینك بر سببله تأخرلری ایجاب ایله دی. وقتاکه قاسم پاشا دركاه شریفنه
 کیدلدی. شیخ دائره سنده باغچه یه ناظر اولان اوطه ده یتاق ایچنده حضرتی آرقه
 اوزری یاتمش بر حالده بولدق. بزى كورونجه غایت ضعیف بر صدا ایله (بز
 کیدیوروز) بیوردیلر. تأثرمز قلب شریفلرینه عكس ایدنجه عقبنده (هپ
 کیده جکز) خطابیله بزم دخی مسافر اولدیغمزی اخطار بیوردیلر. عبدالحی
 افندی، جمال بك و فقیر آیاق اوچلرینه دیزیلوب اوطوردیق. حضرتك وجودنده
 پك زیاده حرارت وار ایدی. رجب دهده متصل مبارک آلنرینه بزى سرکه یه باتیروب
 وضع ایتمکده ایدی. بر مدت صوکره غایت ضعیف بر صدا ایله (جمال بك سن
 چارشى ایچنده پنچیلر خاننده حاجی رضا افندی یی بیلیرسیك. آنده بر طوپ
 حاجی کفنی واردر. بزدن سلام سویله و او کفنی آل، کل) بیوردیلر. مرحوم جمال
 بکده سائقهء پیری ایله قولاقلری برآز آغیرجه ایشیتدیکندن بو سوزلری
 آکلایه مه دی. او حالتده حضرتك اوزوله مسی مقصدیله فقیر قیام ایتدم. مبارک

چهره لرنده کی علامته نظراً مستغرق معاصی اولان بو فقیرک او حزمت مقدسه ده
استخدامی خوشلرینه کیتمدکلرینی تفرس ایتدم. و درحال حجاب ایله اوطوردم.
براز توقف بیوردقدن صوکره فقیره (هایدی سن قالدق، طوغری بهجت افندیه
(صحیفه ۱۴) کیت و آنی آل. بر آرابه یه راکباً رضا افندی یه کیدوب کفنی
آلهرق کلکز) درحال طاهر اغا درگاه شریفنه کلوب کیفیتی بهجت افندی
حضرتلرینه عرض ایتدم. امرلری وجهله بر آرابه یه راکباً چارشویه کیدوب حاجی
رضا افندیه کیفیتی آکلاتدیق. و کفنی آلوب قاسم پاشا درکاهنه کلدیک. یوم
مذکورده حضرت پک زیاده اضطراب ایچنده ایدی. رجب ده ده نك خدماتی
شایان ذکردر. او صره ده حافظ احمد افندی اسمنده بریسی کلدی. حضرت بو
طویدن قاچ کفن چیقه بیله جکنی آکا صوردیله. آلچدی، درت کیشیلک کفن
اولور دیدی. لطفاً و عنایتاً بر طاقمنی بهجت افندی حضرتلرینه بر طاقمنی
مرحوم جمال بکه، بر طاقمنی ده فقیره بخش بیوردیلر. و حافظ احمد افندیه
(بنمکنی کسیکز) بیوردی. او ذات دخی حضور شریفلرنده کفنی کسوب احضار
ایتدی. بعده بر اوفاق چکمجه لرینی رجب ده ده دن ایسته دیله. کندیلرینه خدمتی
سبق ایدهن ده ده لری حضور شریفلرینه جلب ایله دیله. چکمجه یی آچوب آنلره
مانغر توزیع بیوردیلر. و حاللاش دیله. آره صره شدت مرض تخفف ایله دکجه
آرقه لرینی یاصدیغه طیا یوب اوطوردقلری ده واقع اولدی. اقشام اولدی. نمازلری ادا
ایتدیک. حضرت اوطه نك حجره لره ناصر اولان پنجره لرینک اوکنده کی مندر

اوزرنده ياتمقده و بهجت افندی حضرتلریله فقیرده اوطه قاپوسنک خذاسنده کی دیوار دینده کی صدالیه لرده اوطور مقده ایدیك. فقیر، کیزلیجه بهجت افندی حضرتلرینه لقمه یه احتیاج اولدیغنی عرض ایتدم. آنلر دخی (فقیرده بونی دوشونوردم، شیمدی طیشاری یه چیقوب حیف بر شیلر تدارک ایده رز) بیوردیلر. بو مکالمه قولاقدن قولاغه واقع اولمش ایدی. حضرت ایله آرامزده کی مسافه نك بعدی دخی درت، بش مترو قدر ایدی. ضعیف بر صدا ایله رجب دهده یی چاغیردیله. رجب دهده طیشاریده ایدی. فقیر خبر ویردم. رجب دهده اوطه یه کیرنجه بیوردیلرکه: (رجب دهده، باق بونلرک قارنی آجیقدی، لقمه ایستلر. **صحیفه ۱۵**) بعده پوست نشین سیف الدین افندی ایله برابر لقمه ایدلدی. حضرتک یاتاغی امرلری وجهله اوطه نك اورته سنه نقل ایدلدی. بزلر دخی اطرافنه دیزیلوب اوطوردق. بر قاچ دفعه لر یاتسو اوقونوب اوقونمدیغنی صوردیله. یاتسو اوقوندی. اسم جلال حجره سنده نماز جماعتله ادا اولوندی. فقیر اسم جلالده بولوندیغم جهتله اوطه یه برآز صوکره عودت ایتدم. بهجت افندی حضرتلریله، عبدالحی افندی اولجه کلمش ایمشله. آنلره بیورمشلرکه (بو اقشام اولمیه حکم ایسته یین بکله میوب کیتسین.) اوطه یه عودتمده بو خبری ویردیله. اخوان کاه حضرتک حضورنده اوطورور و کاه سیغاره ایچمک ایچون صوفه یه چیقارلر ایدی. بر آره لق صوفه ده ایدیك. رجب دهده کلدی. (هیگزى اسیتیه یور.) دیدی. همان یتاقلرینک اطرافنه دیزیلوب اوطوردق. حضرت هر برلریمزه آیری آیری عطفی

نظر بیورمقدمه ایدی. بر آراق زمزم شریف ایسته دیلر. رجب دهده فنجانه قویوب
 تقدیم ایله دی. حضرت براز ایچدکدن صوکره (الحمدالله اسیتهدیکمی
 بولدم.) بیوردیلر. فقیرک کوکلکه کلدیکه: (آه، کشکه بزده بوله ایدک) بو
 خاطره یی متعاقب بیوردیلرکه: (رجب دهده ایچدیکم فنجانده زمزم بقیه سی
 وارمی) رجب دهده (برآز قالمش افندم) دیدی. بیوردیلرکه: (او بقیه یی بونلره ویر،
 فقط ایلک ایچهن بیترمه سون، آراکزده تقسم ایدیکنز) اولاه بهجت افندی
 حضرتلری آلپ بر جرعه جغنی ایچدی، بعده فقیره ویردیلر. فقیر دخی او یله
 یاپدم. بعده مرحوم جمال بکه ویردم، آنلرده او یله یاپدیلر. بعده عبدالحی افندی
 ویردیلر. عبدالحی افندی دخی رجب دهده یه ویردی، فقیر کندی حسابجه بر
 جرعه دن بر شیء آکلایه مادم، و بونده بر حکمت اوله جقدر. دیو دوشونمکده
 ایدم. بو خاطره یی متعاقب حضرت رجب دهده یه خطاباً بیوردیلرکه:

(صحیفه ۱۶) رجب دهده او فنجانله بونلره بر فنجان زمزم ویر.

رجب دهده بالاده ذکر اولنان صره اوزره هر برلریمزه بر فنجان زمزم ویردی.
 ایچدک. فسبحانالله ایچدیکینز زمزم دکل ایدی. تماماً سود ایدی. و جمله مز
 اوزرمزده سود خاصه سنی و طعمنی طویدق. و بو حاله متحیر قالدیق. او ولی
 زیشانک تصرف و حمت علیه لریله بو لطفه نائلیت:

یکدمی صحبت بمردان خدا

بهرتر از صد سال بودن در تقا

کلام عالیسنک بر برهان باهری ایدی. (الحمدالله علی ذلك)

کیجه ساعت اوچ بچوق راده لرینه کلمش ایدی. بزه صور دیلرکه: (قاله جقمیسکز یوقسه کیده حکمسیکز) (نصل ارزو بیورلورسه او یله یاپارز) جوانی ویردک. بهجت افندی حضرتلریله مرحوم جمال بک و عبدالحی افندیه (سزک خدمتکرز مساعدر. ایسترسه کز قالیکز. عونى بک: سنک ایشک واردر؛ هایدی سن کیدیویر. فقط شیمدی کیجه در. سنی قدری دهده اسکله یه قدر کوتورسون) بیوردیلر. فقیر:

-افندم اون قپانی یاقیندر، کندم کیده رم، کیمسه یه زحمت اولماسن.

دیدم ایسه ده او دریای شفقت فقیرک یالکز کیتمه مسنی تنسیب بیورمدیلر. قدری دهده یی چاغیروب فقیری اسکله یه کتورمسنی تنبیح بیوردیلر. (اکیلوب مبارک اللرینی اوپدم، یوزومه، کوزومه سوردوم.) بیوردیلرکه: (هایدی کیدیکز الله سلامت ویرسون. فقط یارین صباح ایرکندن آمین رجب مغازه سنه اوغرایوب عارف خواجه ایله خلیل افندیه دیکه: درت آلتون آلپ صباحلین ایرکندن یتیشسونلر. سن ده یارین (صحیفه ۱۷) دائره دن چیققدن صوکره اوه کیتمه دن اول طوغری بورایه کل) بعده قدری دهده ایله برابر درکاهدن چیقوب اقامتگاه فقیره عودت ایتدم.

امین رجب مغازه سی سلطان حمامنده کائن قاطرچی اوغلو خاننده ایدی. بو مغازه برادرلرین مغازه سی ایدی. کندیلرینک ایکی برادرلری اولوپ بریسی انکلتره ده کائن (فولوی بای) شهرنده مقیم و ایکی یوز بیک لیرا راده سنده سرمایه صاحیبی بر تاجر ایدی. صباحلین ایرکندن مزکور مغازه یه اوغرادم. خلیل افندی

کلمه مش ایدی. عارف خواجه یی بولدم. آکا آکلاتدم. نه فائده که ارتحاللرندن
صوکره کیده بیلمشلردر.

او کیجه بهجت افندی حضرتلریله مرحوم جمال بك و عبدالحی افندی
ساعت اونه قدر حضرتك نزدنده قالمشله. و بعده حضرت آنلره دخی ازن
ویرمشدر. حین ارتحاللرنده حضور شریفلرنده یالکز درکاهک امامی ایله، رجب
دهده بولونقلرینی ایشیتدم. حین ارتحاللرنده کی احوال فقیرك مشاهداتندن خارج
قالدیغندن و حکایه مسموعاته زیاده و نقصان طریانی ملحوظ اولدیغندن بو
خصوصده عجاله قلمدن احتراز اولوندی.

ایرتسی کونی ساعت یدی سکز رادهلرنده قدری دهده دائره یه کلوپ حضرتك
خبر ارتحالی کتیردی. دائره دن چیقدیغمه امرلینه امتسالاً طوغری قاسم پاشایه
کیتدم. و حضور عالیلرینه کیردم، مبارک آیاقلرینی اوپوپ یوزومه، کوزومه سورمک
ایستردم فطت شدت تأثر، حلجان قلب تولید ایتدیکندن اوراده همان
یقیله بیله جک بر حاله کلدم. وجه نورانیلرینه بیله آچوپ باقه مدم. یالکز فاتحه
شریفه تلاوتیله اکتفا ایتدم.

وفقیرك عودتمدن صوکره که احوالی رجب دهده دن دیکله دم. (صحیفه ۱۸)

رجب دهده نك افاده سنه نظراً: حضرت حین ارتحاللرنده اصول مولویه اوزره بو
وجود متعینك فناسنه اشاره (لا) شکننده اللرینی قاووشتوروب بر وضع نیاز

الدقن صوكره او قومغه باشلامشدر و صوك نفسلرينى (هو) ايله تسليم ايدوب
مبارك كوزلرينى قيامشدر.

حضرتك تجهيز و تكفينى صالى كونى اجرا اولوندى. و دركاه شريفك
حظيره سنده بر لحد مخفوز احضار ايدلمش ايسه ده دفن اموات قانوننه توفيقاً ينى
لحد حفرينه مساعده اولونمديغدن نايزه ن صالح افندى نامنده كى ذاتك لحدى
آچيلوب اورايه دفن اولوندى. و نايزه ن صالح افنديك طاشلى دخى حضرت
ايچون احضار ايديلن لحد اوزرينه نقل ايدلدى. مسئله نك شكل ظاهريسى مرحوم
صالح افنديك لهنه كورونمزه ده صورت باطنه سى اهل دلر عندينده رشك آور بر
حالدر. صالح افندى نه موطلو بر ذات ايمش كه قبرنده بويله بر نور الهى يى در
آغوش ايله دى. و او ولى زشانك سايه سنده قبرى مهبط انوار الهيه اولدى.
رسم تدفينك اجرا سندن صوكره او حضرتك بر چوق يتيملى قاسم پاشا واپور
اسكله سنه كلدى. واپورده مجتمعاً بر محلده او طور دق. احمد بك اسمنده بر ذات
حضاره خطاباً (افنديلر، ايچيكزده عزيزمك پك آچيق و باهر اوله رق كرامتنى
كوره نلريكز وار مى؟) ديدى. هر كس بر برينه باقدى. يعنى هانكيسنى سويله يه لم
ديمك ايدى. (طورك، ايكيسنى بن سزه نقل ايده يم:

بزم خانه مز چايرلى مدرسه سى جوارنده ايدى. بنى بر قيز جغزه نكاح ايتديلر.
قبل الزفاف مزبوره خسته لاندى. و خسته لكى تمادى ايتدى. بچاره تورم ايتمش
ايمش. بر صباح ايركندن ده ده افندمز حضرتلى فقير خانه نك قپوسنى چالديلر.

آچدم، مبارك اللرينى اوپدم. بيوريكز ديدم. (خير چيقيميه جغم، پدره سويله بن
كلمزدن اول جنازه يه كيمه سون بو قدر سويله بيورديلر. و همان دونديلر. عجباً
محلەدن كيم وفات ايتدى ديدم. پدره ده سويله دم اوده مراق ايتدى. پدر آبدست
آلپ حاضرلاندى. بر آز صوكره منكوحه من وفاتى خبرينى آلدیق. ده ده افندمز
تشریف بيورديلر. طوغرى جنازه يه كيتديك. جنازه يى (صحيفه ۱۹) نقل ايدرکن
اثنای راهده پدرك احباسى فقيرك اطرافنده بولونورلر ايدى. براز صوكره غلبه لك
آراسنده (طوتك!) صداسى ايشيدلدى. النده بيچاق ايله بريسنى طوتديلر. و
ضابطه يه تسليم ايتديلر. بوندن بر شئ آكلایه مادم. بعدالدفن اوه كلك پدر
فقيرى چاغروب دیدى كه: (هايدى، احمد، شيمدى كيت ده ده افندى
حضرتلرينك آياقلىرى اوپ سن بوكون بزه باد هوا قالدك.) مكر فقيره سئوقصد
ايدهن كيمسه مرحومه يى ألمق ايسته مش ويرمامش لر. قيزجغز وفات ايدنجه مرقوم
بنى سبب وفاتى عد ايدوب اولدورمك قصدنده بولونمش. و ده ده افندمز قبل
الوقوع بو حالى اعلاماً پدره (بو كون احمده سئوقصد واقع اوله حق ابي محافظه
ايديكز.) بيورمش لر. و جنازه نك اثنای نقلنده فقيرى محافظه لرى بوندن ايلرى
كلمش ايمش.

ايکنجيسى بودوركه:

پدر او نور الهى يى بر كون آقشام طعامنه دعوت ايتمش ايدى. اول چای
ايچيله جك بعده طعام ايديله جك ايدى. موسم قيش و هوا پك صوغوق

اولدیغندن والدهم چای ضیافتنک ختامنه قدر طعاملرک صوغومه مسنی تأمین ایله مشغول ایدی. چای ضیافتی ختام بولوب والدهم (هوا پک صوغوق طعاملر صوغومه دن اول همان افندی حضرتلرینی سفره یه دعوت ایدیکز) دیدی. حالبوکه دهده افندمز بر ترتیب دهها چای ایچیلیمسنی تنسیب بیوردیلر. بو خبری والدهمه کوتوردم. (او حالده یکیدن چای صوی قاینایوب چایلر ایچیلنجه یه قدر مطلقاً طعاملر صوغویه جق نه یاپه لم پی در پی ایصیدیر سزه یتیشتیرمکه غیرت ایده رم.) دیدی. ایکنجی ترتیب چای ضیافتنک ختامنه قدر بر چوق زمان مرور ایتدی. والدهمه طعام ایدیله جکنی خبر ویردیم. ایصتمق اوزره والدهم طعاملرک (صحیفه ۲۰) یاننه کیتدی. هپسنی قاینار حالده بولمش (هایدی اوغلوم طعاملری ایصیتمغه حاجت یوق خواجه افندی حضرتلرینک کرامتی اوله رق هپسی قاینار بر حالده در. سویله صفره یه بیورسونلر.) دیدی. و یمکلرک ختام اکللرینه قدر جمله سی قاینار بر حالده ایدیلر.

بر کون بیوردیلرکه: (بیک اوچیوز اون بر سال هجریسنه مصادف اولان ایلك دفعه حجازه عزیمتم اثناسنده بعض مواقع متبرکه یی زیارت مقصدیله اولاً شامه بعده بیروتدک خدیویه واپورینه راکباً یافه طریقیه قدس شریفه و خلیل الرحمنه کیدلمش ایدی. بیروتده بولوندیغمز اثناده ابن فارسی حضرتلرینک حروفات

باصیمه سی اولان دیواننی اشترا ایدهرک مطالعه ایتدیکیمده کنارنده - امین
 الحوری- امضاسیله منعائی لغویه لرینه دائر مشروحات منظوم اولدی. کشت و
 کذار ایتدیکم محل اهالیسنک مکالماتی نحوه مطابق اولماقوله غیرالتفهم اولدیغندن
 ترجمانلق وظیفه سنی ایفا ایتمک اوزره شامدن رفاقتمه آلمش اولدیغم ابوالخیر نامنده
 کی ذاتدن بو امین الحورینک کیم اولدیغنی سؤال ایتدم. علماء نصرانیهدن بر
 کیمسه اولدیغنی سویله دی. بیروتدن واپوره راکب اولدیغمز ائناده ایکی چفته
 قایق ایله بر کیمسه نک واپوره طوغری کلدیکنی کوردک. رفیغم ایشته امین الحوری
 بودر دیدی. مومی ایله مکر مصر طریقوله فرانسه یه عزیمت ایدیورمش، واپوره
 چیقوب برنجی موقعه کیردی. کوکرتله اوزرنده قران عظیم الشان تلاوتیله مشغول
 اولدیغم صره ده مومی ایله اوموز باشمه کلدی (یس) سوره شریفه سنک یاریم
 صحیفه سنه قدر قالمش ایدی. اتمام تلاوته قدر مومی ایله التفات ایتدم. وقتاکه
 تلاوتدن فارغ اولدم. مومی ایله فقیره خطاباً ابن فارضی حضرتلرینک دوان
 عالیلرندن بر بیت شریف اوقودی. مشارالیه حضرتلرینک (صحیفه ۲۱) اوچ بیک
 قدر بیت شریفی ازبرنده بولوندیغندن فقیر دخی اکا دهها بلیغ اولمق اوزره ایکی
 بیت شریف اوقودم. والحصل بو حال اوچ دفعه تکرار ایتدی. مومی ایله ابن
 فارضی حضرتلرینک اشعار شریفه سنده که بلاغتی تحسیناً: (قسم ایدهرم که،
 امرأ القیس مشارالیه ایله معاصر اولسه ایدی مجموعه اشعارینی تحقیراً احراق بالنار
 ایلر ایدی.) دیدی. فقیر دخی جواباً (پک طوغری سویله دیکر. بلاغت درجات

اوزریندر. دیوب بر قاچ اییات بلیغه دها قرائت ایله دکدن صوکره قران عظیم الشانی آچوب (باقکز أستعید بالله یس وَالْقُرْآنِ الْحَکِیمِ ایشته بو ده بر کلام لطیف و بلیغدر. لسان عذب البیان عربک وسعی معلومکزدر. بونده کی (حکیم) لفظنک یرینه دیکر بر کلمه بولوپ وضع ایذیکزکه معناده و فصاحت و بلاغته بو لفظ شریفه معادل اولسون.) دیدم. مومی الیه کوزلرینی قپایوب بر مدت دوشوندکدن صوکره هیچ بر کلمه بوله مادیغنی و بونک کلام بشر اولمادیغنی اعترافه مجبور اوله رق چکیلوب قماره سنه کیتدی. برآز صوکره آیتینی شریفینی طرناقله قبارتمه اوله رق کوزل بر خط ایله بر مقوا اوزرینه یازیب فقیره اهدا ایله دی. اعراف ملزمانه سی نفسنه کران کلمش اولملیکه بز یافه یه چیقنجه یه قدر لطافت هوایه رغماً قماره سندن چیقما دی. واپورک یافه یه مواصلتنده بر قاییغه راکب اولدیغنی صره ده آنک کوکرته اوزرنده طولاشتمقده اولدیغنی کوردک. حضرت بو وقعیه یی مثنوی شرحلرینک (صد هزاران دفتر اشعار بود... پیش حرف امی آن عار بود) بیت شریفنک شرحنده بویله جه درج بیوردیلر. (صحیفه ۲۲)

مثنوی شریف شرحلری جلد اولک (۳۶۰) بیت شریفی اوزرینه واقع اولمشدر. و نهایتی (دفع کردن وزیر مریدان) شرح شریفنده کی : (بحس و بگوش و بفکرت شوید... تا خطاب ارجعی را بشنوید) بیتدیرکه حضرتک خسته لکی و ارتحالی بو ائناده واقع اولدیغندن شرحده نا تمام قالمش و بو بیت شریفنده قالملری آچیقندن آچیغه انتقالرینه بر اشارت اولمشدر.

آثار شریفه لری

- ۱- نمونه قواعد فارسی: مطبوعدر.
- ۲- ضیاءالقلوب ترجمه سی: امداد الله افندمك اثر شریفلری اولوپ مکه مکرمه ده اوچ کونده ترجمه بیورمش اولدقلرینی فقیره بیان بیوردیلر. و بر کره مطالعه ایدهرک اصليله مقابله ایتمکلکمی امر بیوردیلر. خط دست عالیلری ایله اولان نسخه مبارکه فقیرک نزدنده محفوظدر. بر وقت مناسبده امرلرینی انفاذ ایتدکدن صوکره بالاستنسخ اصليله برابر بالتجلید بر کتبخانهیه وضع تصور اولونمقددر. انشالله جناب حق موفق بیورور.
- ۳- مثنوی شریف شرحی: بونک حقنده کی ایضاحات بالاده ذکر اولوندی.
- ۴- کورینن جمله اشیادن خدادر. صاقین صانمه آنی سندن جدادر. مطلعی تمام (۲۹۴) بیٹی حاوی (توحیدنامه) عنوان مثنویلری.
- ۵- ابی سعید ابی الخیر حضرتلرینک رباعیه حورائیه سی شرحنک ترجمه سی.
- ۶- معاده متعلق بر اثر شریفیک ترجمه سی. (صحیفه ۲۳)

۷- مولانا جامی حضرتلرینک طریق توجه خواجکان نامنده کی اثر شریفلرینک ترجمه سی.

۸- اصول طریقتہ عائد قلمہ آلدقلری بر رسالہ شریفہ: خط دست عالیلری اولان نسخه فقیرک نزدندہ محفوظدر. بو نسخه فقیرہ مرحوم نظمی قپودان برادرمز طرفندن تودعی اولوندی. اوزرنده اسمی اولمادیغی کبی ترجمہ ویا تألیف اولوندیغی ده کسدیریلمدیغندن تألیف جہتی فقیرہ دہا غالب کلیور.

۹- جواہر عینی نامندہ کی اثر منفدن بعض جوہرلرک ترجمہ لری.

۱۰- حضرت عمر رضی اللہ عنہک مخدوم عالیلری ابو شحمز حقندہ اقامہ بیوردقلری حد شرعی وقعاسنک لسان فارسیدن ترکی یہ ترجمہ سی.

۱۱- ابن فارضی حضرتلرینک قصیدہ تائیہ لرینک ایلک بر قاچ بیتنہ یازدقلری مفصل شرح.

۱۲- ینہ قصیدہ تائیہ نک اللی اوچ بیتنہ یازدقلری مجمل شرح.

۱۳- مثنوی شریفک الک بیت شریفنہ آیریجہ یازمش اولدقلری بر شرح.

بونلردن بشقہ حضرتک بر چوق غزلیات و قصائد و مفرداتی موجود اولوب شکردانی یدندہ متفرق بر حالدهدر. فقیرک عندندہ مضبوط اولانلری ایکی یوز یتمش بیت قدردر.

عزیزمک شاکردانہ علی الاکسر تدریس بیوردیغی آثار منیفہ؛ مثنوی شریف، دیوان حافظ، کلستان، بوٹتان، پند عطار، قصیدہ سلوکیہ خاقانی، ربائیات و

لوايح مولانا جامى، قصيده تائيه، قصيده خمريه، زورا و حورا، فصوص الحكم، و مناقب سپهسالار و كلشن رازدر.

فقير؛ فاتح جامع شريفنده سپهسالار ايله، مثنوى شريف درسارنده بولوندم و حجره شرفيلرنده قصيده خاقانى ايله طائيه دن بر مقدار اوقودم. و قاسمپاشاده كيفسزلكرى اثناسنده ده (صحيفه ۲۴) بالى افنديك شرحندن فصوص الحكم باشلايوب فصل آدمدن بر مقدار اوقودم. كنديلرى پك ضعيف و ياتاقده اوطوردقلى حالده تدريس بويورورلر. و اثنائى تدريسده اصلا كندولرنده اثر مرض كورنمز و محظوظات عليه لرى غايت كسير اولديغندن بحثه مناسب ابيات عربيه و فارسيه يى اوقورلر ايدى.

بو درسده بهجت افندى حضرتلى مرحوم جمال و حسين بكلىر ايله مهرى افندى مرحوم و فقير بولونور ايدىك.

عزيمزك قوه حافظه سى خوارقندن معدوددر. بر شىء چابوق حفظ ايدرلر و اصلا اونوقمازلىر ايدى. حتى بر كون ارنكوينده حليم چلبينيك زيارتنه كيدلمش ايدى. اوراده بعض ذوات دخى موجود ايدى. حضرتك حافظه لرينه اظهار حيرت ايتديلر. انك اوزرنه بيورديلركه: اولجه حافظه مدها قوى ايدى؛ شيمدى خسته لك سببيله وجودده ضعف وار. حافظه يى تقويه ايچون بالق يمماك و جنب ايكن

طعام اكل ایتمامك كبی اوتوز قدر شرطه رعایت لازم، فقیر بو مجاهدات سایه‌سنده تقوییه حافظه‌یه موفق اولدم. ولاکن بو شرائط رعایت غایت کوچدر.

عزیزمك حضور شریفی بر مکتب معرفت ایدی. شاکردلری یکی بر شئی اوکره‌نمهدن مجلس شریفلرینی ترک ایتمزلر ایدی. مجلسه براز کللال کلدیکنی تفرس بیورسه‌لر (طورك سزه بر ماصال سویله‌ییم) بیورورلر؛ غایت حکمت آمیز و لطیف حکایه‌لر نقل ایلرلر ایدی. و بو حکایه‌لر ضمننده شاکردلرینی تأدیپ و ایقاظ بیورورلر ایدی. (صحیفه ۲۵)

بو حکایاتدن بریسنی نقل ایده‌ییم؛

وقتیه طوائف ملوک دورنده پادشاهلردن بریسی کندینه غیت ذکی و مدیر و عالم بر وزیر اعظم آرارمش. علماء و اذکیاء مدرسه‌لرده تحصیل کورمش ویا کورمکده بولونمش اولان کیمسه‌لر آره‌سنده بولونه‌بیله‌جکیندن مدرسه‌لره خبر کونده‌روب هر کیم وزیر اعظم اولمق ایسترسه فلان کون پادشاهک سراینه کیتسون، پادشاه آنلره اوچ سؤال صوره‌جق جواب موافق ویره‌نه وزارتت توجیه بیوره‌جق دیمش. کنجلردن علملرینه و ذکاوتلرینه اعتماد ایدن اوتوز کیشی قدر جمع اولوپ سرایه کیتمشلر. پادشاه آنلری حضورینه جلب ایدوب شو اوچ سوالی صورمش.

۱- اک قیمتلی طاش نه طاشیدر؟

۲- اک کوزهل قوقو نه قوقوسیدر؟

۳- اک کوزهل سس نه سسیدر؟

و دمش که؛ بو سؤاللرک جوابنی شیمدی بوراده ویرمک لازم دکلدر. سزه بر هفته مهلت ویرهیم، تدقیق و تتبع ایدیکز. بر هفته صوکره مجتمعاً کلوپ برر برر جوابلریکزی سویله کیز. صرایدن چیقنجه جملهسی کتابلری تدقیق و تتبعه باشلامش. ایچلرندن برینک قائم پدری وقتیه خدامات مختلفه دولتده بولونمش و مسن بولونمسنه مبنی کوشه انزوا و استراحته چکلمش بر ذات ایمش. دامادی تدقیقات ایله مشغول اولمق مناسبتیه اون کون کندیسنه کورونمیدیکنیدن مراق ایدوب کریمه سنه صورمش، کریمه سی مسئلهیی آکلاتمش. او ذات دامادینی نزدینه جلب ایدهرک بویله مهم بر مسئلهیی نیچون کندینه سویله مدیکینی صورمش. داماد دخی وقتک طارلغندن و تدقیقات مشغولیتندن ناشی نزدینه کلوپ مسئلهیی عرض ایده مدکینی سویله مش. قائم پدری: پک اعله شو اوچ کونه قدر اجرا ایتدیکیک تدقیقات نتیجه سنده (صحیفه ۲۶) نه کبی جوابلر اخضار ایده بیلدک دییه سؤال ایتمش. داماد جواباً: - کتابلرک افاده سنه نظراً اک کوزهل طاش حقنده اختلاف وارد. کیمی پرلانطه، کیمی لعل دیور. اک کوزهل قوقو حقنده دخی گل قوقوسیدر. دیورلر اک کوزهل سس حقنده ده اختلاف وارد. کیمی بلبل صداسی و کیمی انسان سسیدر دیور. دیر. بو جوابلر اوزرینه قائم پدری تبسم ایدوب

دیرکه: اکر بنم توصیه و جهیله حرکت ایده جکی تعهد ایدرسهک سکا بونلرک
 جوانی ویرهیم، هم نافله کندیکی یورمامش اولورسک. و هم ده موفق اولمش
 بولونورسک. داماد کائیم پدرینک عرفان و کیاستنی معترف اولدیغندن وصیتنی
 قبول ایتمش. قائم پدر دیمش که: -پادشاهک سراینه یوم معینده هرکسدن صوکره
 کیدوب اک نهایتده طوراجقسک. رفیقلرک برر برر جوابلرینی ویردیکن صوکره
 سن جواب ویره جکسک. بو وصیتمه محقق صورتده رعایت ایتلیسک. باق
 اوغلام، پادشاه کندینه نه قویوچی باشی و نه عطریاتچی باشی و نه ده قوشچی
 باشی ویا خواننده آرامیور. صدراعظم ایسته یور. بر صدراعظم نزدنده بونلرک
 جوابلری بسبوتون بشقه در. و بونلرک جوابلری کتابلرده بولونماز. خدمت دولته
 صاچ صقال آغارتمقله و تجارب مدیره نتیجه سنده آکلاشیلیر. پادشاهه تبعاً و
 عسکر و بونلرک عا شه سی ایچونده اتمک لازم، اتمک اوندن اعمال اولونور. اون
 استحصالی ایچون دکیمرنه احتیاج وار، دکرمنک اکمک طاشر. بناءً علیه بر
 صدراعظمه نظرن اک قیمتلی طاش دکرمن طاشر. و اک کوزهل قوقو دخی آچ
 اولان کیمسه لرک نظرکده اتمک قوقوسیدر. زیرا: وجود انسانینک بقاسی اتمک
 ایله در. آچ اولان کیمسه یه گل قوقوسنک (صحیفه ۲۷) نه فائده سی اولور. اک
 کوزهل سسلر دخی واعظلرک صداسیدر. زیرا آنلر اهالی مملکتک مربیلریدر. ایشته
 کیت پادشاهه بو جوابلری بویله جه سویله. داماد جوابلری تأمل ایدوب محق
 بولور. قائم پدرینک توصیه سی وجیله اک صوکره پادشاهه عز ایدر. پادشاه

اولكى كنجلك وىردىكى جوابلرە قارشى تبسم ايدوب طوروركن بونك جوابلىرى
پك زياده نظر دقتنى جلب ايتدىكىندىن دليكانلى يى بر هيلى سوزوب تأمل
ايتدكدىن صوكره بيوروركه: - اوغلوم بو جوابلر سنك احوالك و سنك ايله مناسب
دكلدرد. بونلرى كىمدن اوكرندك. بكا طوغرىي سويله. دليقانلى ماجرايى نقل
ايدەر. پادشاه: هايدى كيت قائم پدرينه تبشير ايت كه وزارتى آكا توجيه ايتدم. و
درايتلى بر كنج اولديغك ايچون سنى ده آكا مستشار ياپدم. ديدى.
حضرتك بو حكايهسى زمين و زمانه غايت موافق ايدى. زيرا مشروطيت
اداره سنك اعلانى اوزرينه راس حكومته كنج كيمسه لر كلمكله و آنلك
تجربه سزلكلرى سببيله امور اداره ده اعواجاجات باش كوسترمكه باشلامش ايدى.
عزيمز بو حكايه يى سويله مكله اكتفا بيوروب احوال زمانا دائر هيچ بر شئ
علاوه ايتمه مشلردر.

فقيرك تخطر ايدهبيلديغى شيمدليك عرض ايديلمشدر. دها بعض شيلر
تخطر اولونورسه آنلرى ده بويله جه ترتيب پريشان اوله رق عرض ايدر افندم.

احمد عونى

احمد عونى بك افنديه بالمقابله يازديغم تشكرنامه در: (صحيفه ۲۸)

عليك عون الله يا نور عيني حضرت عونى

دهده افندمذك بعض احوال كرامت اشتمالنه دائر اوزون اوزاديه تحريپنه خامه زن
غيرت اولديغكز ايضاحنامه كزى كمال دقت و اهميتله اوقودم. و جمع و تلفيقنه
چاليشديغم اثره امضاي عاليلرى التنده عينا درج ايتدم. و اداء شكرانده سوزه
نرهدن باشليه جغمى تعيينده موقع تحيرده قالددم. او سهل بيان فقيركزى غشى
ايتمش موضوعى وجده كتيرمش ايدى. سپهسالار ترجمه سنى برقاچ سنه اول
مطالعه ايله قريرالعين اولديغم زمان قلبمده ذات عليكنزه قارشو حس تعظيم
اويانمش حرمت غيابيه حصل اولمش ايدى. دهدهمذك حلقه تدريسنده بولنديغى
زمان مطلقا يكديكريمزى كورمش اوله جغز، اولمسه ق بيله تعارف ازلى ايجانبجه
روحاً طانشمش بولنه جغز.

آشنالق تا ازلدندر سنزاي يار ايله

بو طلب قندن كلير رؤيت مقدم اولمسه

غيرت مخصوصه لرندن طولايى تشكراتمى عرض ايدر، ملاقات صوريبه مظهر

اولمقلغمى ديلرم عزيزم؛

عونى بك لطفك ايله كمترى ممنون ايتدك

حضرت اسعده برقات دها مفتون ايتدك

معكس نور جمال اولديغكه شهبهم يوق
بزل انوار بيوروب كوكلمي مشحون ايتدك

حامل سر كمالاتي اولوب اول ذاتك
فيض ساريسي ايله قلبمي افسون ايتدك

بين الاخوان يوجه بر موقع عالي طوتدك
ذات علياكي همين لؤلؤ مكنون ايتدك

حضرتك قدريني تشریح ايدرك عشاقه
هر كس طوغريسي حسرتكده مجنون ايتدك

او مبارك دهدهنك نامني ياد ايله يهرك
قلبمي حسرتله ياقوب چشممي كلكون ايتدك

بيلمدم قدريني حقيله او نور عشقك
ديدهمي اشك ندامت ايله جيحون ايتدك

حق تعالی سنی الطافنه مظهر ایتسون

بنی سن وادی شکرانده مدیون ایتدک

فیض بخش اولدی حقایقله دل و صافه

نشه می ذوقمی هم شوقمی افزون ایتدک

(صحیفه ۳۰) جواباً ارسال بیوردقلری مفصل مکتوبدر؛

انیس روح حسین و صاف بك افندی حضرتلری

عزیزمز دهده افندی حضرتلرینک بعض مناقب علیه لرینی حاوی ورقپاره لرك
تقدیمندن محظوظاً ارسال بیوریلان التفاتنامه لری دست تعظیمه الندی. بو پریشان
افاده لره قیمت تقدیری محضه اثر کرم لریدر. معلوم اولدیغی اوزره او ولی الله بر
نور، بر معنی ایدی. حالبوکه معنادن بحث ایده بلمک ایچون او معنایی کورمک و
اکا محرم اولمق اقتضا ایدردی. مردان طریق خدا ایسه (تا سرمودی تعلق هست
محرومی بجاست، هر که این زناز دارد در حرم نا محرم است) بیوررلر. فقیر

کبی اویله سرمو دکل، بیکلرجه تعلق صاحبی اولان بر نابکار او معنایه نصل محرم اوله بیلیر ایدیکه. او نور الهی یی کوره بیلسون ده کسوه حروف و ظروف ایله اظهار ایله سن. معنای کورنلر بیله (باز گشتم آنچه گفتم زانکه نیست، در سخن معنی و در معنی سخن) بیورپورلر. ارتق معنا حضور صنده فقیر کیلرک پریشان افاده لرنده کی قیمت تصور بیورلسون. فقط نه چاره که بو حقیقتک معلومیتی ایله برابر سوق محبتله و بلکه بر بوی معنی استشمام اولونور ملاحظه سیله ینه صور نقوشه مراجعت اولینور. انک ایچون حکیم سنای حضرتلرینک بالاده معروض بیت شریفنه ایشیدن بر ذات علیا (غریدرکه سوزدن توبه یه رجوع ایتدیکی صروده ینه سوزله مشغولدر) بیورمشدر. نه یاپالم عالم تعینات نسبت کلامن دخی موردی اولدیغندن سوزسز اولیور. بو مناسبتله عزیزمز دده افندی حضرتلرینک بعده تخطر اولنان احوال علیه لرندن بعضلرینی اولکی معروضات عاجزانه مه زیل اوله رق عرض جرأت ایلدم.

یار جانم افندم (صحیفه ۳۱)

حضرتک کرامت علمیه لری

(رتبة العلم اعلى الرتب) بیورلدیغی اوزره کرامت علمیه، کرامت کونیه دن افضلدر. انک ایچون حضرتک اکثر اوقات شریفه لری حجره سنیه لرنده مطالعات

ایله کچر و شاکردلرینی ده علمه تشویق بیوررلر ایدی. بو سببله حقایق و معارف الهیهده کی احاطه لری بر درجهده ایدی که فصوص الحکمک اک مغلق بختلرینی غایت وجیز و اچیق بیانات ایله شرح ایدرلر و بو معانی غامضه یی سامعه پک سهولتله تفهیم بیوررلر ایدی. مثنوی شریفک اییات مشکله سنی شرح خصوصنده کی بیانات علیه لری علی ملاءالناس واقع اولدیغندن مسلم انام اولان بو خصوص حقنده کی افاداتی زائد عد ایدرم.

مثنوی شریفه درسندن صوکره بر جمعه کونی حجرهده ایدک بر خواجه افندی کلدی و مبارک اللرینی اوپوب کمال ادبله حضورنده اکی دیز اوستی اوطوردی. علم تصوفله اشتغال ایدر ایش. عزیزمز بیوردیلرکه: -باقیکز تحذیث نعمت قبیلندن اوله رق سزه سویلیهیم، خواجه افندی مسائل معرفتدن بر قاچ مسئله ده مشکل واقع اولمش، بتون استانبول مشایخنه مراجعت ایتدیکی حالده حل ایده مامش. فقیره کلدی. الحمدالله مشکللرینی حل ایتدم. بویله اولمدی می خواجه افندی؟ خواجه افندی کمال ادبله تصدیق ایتدیلر.

بر کون حجره شریفه لرنده یالکز ایدم. عرض مافی الضمیر ایدوب دیدمکه (افندم ارباب طریقت خلوتسز مقصوده وصول ممکن اولمدیغنی سویلیورلر. حالبوکه فقیر مأمورم، مأموریتم قرق کون دکل اوچ کون بیله غیبوته مساعد دکلدیر. دیمک

که بو حال ایچنده فقیر بی حاصل قاله جغم. (صحیفه ۳۲) بیوردیلرکه (خلوته دخولدن مقصد سالکده معارف الهی نك ظهوریدر. حالبوکه حضرت شیخ اکبرك اثار علیه لرنده بیان بیورمدقلری حقایق و دقایق قالمامشدر. چوق کیمسه لر واردرکه خلوته کیروب بو معارف و حقایقندن کندی لرنده بر شیء ظاهر اولمقسزین چیقارلر. خلوتی نه یاپاجقسن حضرت شیخ اکبرك اثارینی مطالعه ایت. نته کیم (الانسان الکامل) نامنده که اترك مؤلفی اولان عبدالکریم جیلی حضرتلرینك شیخی علی الجبرتی حضرتلری اكا حضرت شیخك اثار علیه لرینی مطالعه ایتمسنی توصیه ایتمشدر.

بر کون دیدمکه (افندم شو صره لرده بعض کیمسه لر جلب ارواح ایله مشغول اولورلر و انلردن بعض شیلر صؤال ایدوب جواب الیورلر. بونك اصلی وارمیدر؟) بیوردیلرکه (باق سکا سویله ایم بزم مسلکمزده نه جلب ارواح نه خواص نه ده کرامت واردر. سن تحصیل معرفته باق، مقصود اولان بونلرک هیچ بریسی دکلدرد. انجق معرفتدر. هم بو جلب ارواح یکی بر شیء دکلدرد. مثنوی شریفده ساحران فرعونك جدلرینك قبرلرینه کیروب انلرک ارواحنی جلب ایدرک موسی علیه السلام حقنده استفساراتده بولندقلری بیان بیورلمشدر. او سرخ شریفی مطالعه ایت.)

او صره لرده دیکر بر کون بیوردیلرکه (کچن کون طیشاردن مدرسیه کلدنم. کنج طلبه دن بر قاچی اوچ آیقلی تمیر اوجاغک اطرافنه طویلانمش اولدقلری حالده بکلیرلردی. یانلرینه کیدوب نه یاپدقلرینی صوردم، اولولرله ارواخ جلب ایدیورز دیدیلر. جلب ایتدکن صوکره نه یاپه جقسکز دیه صوردم، احوال اخرتدن سؤال ایده جکز دیدیلر. انلره دیدمکه حق تعالی حضرتلری (صحیفه ۳۳) الحمدالله سزی انسان یاراتدی. و عقل ویردی و سزه پیغمبر و کتاب کوندردی. قرآن کریمده احوال اخرت حقنده سزه بر چوق تفصیلات ویردی. بونلره انانمادیکزده اوچ آیقلی تمیر مانغاله می انانه جقسکز. شمدی طاغیلک اورادن یوقسه هیکزی دوکرم دیدم. (کوله رک) هپسی قورقدیلر، قاجدیلر.

کرامت کونیه لرینی ستر، کرامت علمیه لرینی دایما ازهار ایدرلر ایدی. انک ایچون شاکردلرینی تربیه و ارشادلری ده علمی و فکری ایدی. اره صره تربیه علمییه و فکریه لرینه کرامت کونیه لرینی مزج بیوررلر ایدی. بر قاچ مسال عرض ایدم؛

بر کون حجره ده طعام احضار بیوردیلر. مدرسه ده صلحای طلبه دن بر
بوشناق عثمان افندی واردی. مرحوم مهری افندیه کیزلیجه عثمان افندیی طعامه
دعوت ایتمسنی امر بیوردیلر. عثمان افندی حضرتک قدرینی عارف اولدیغی
ایچون حضور شریفلرینه جبهه سز کیرمکی مناسب کورمدیکندن جبهه سنک بر قولنی
کیمش و دیکرینی ده کیمک اوزره بولنمش اولدیغی حالده حجره دن ایچری
کیردی. ده ده افندی حضرتلری انی او حالده کورنجه کوله رک (ضرری یوق جبهه سز
کل، بوراده قادین یوق) بیوردیلر. مقصد عالیترینی اکلاویه مدیغمز اچون وجه
مبارکنه باقدق. بیوردیلرکه (بو احمد مدحت افندیی عقللی بر ادم ظن ایدردک.
مکر عقلسز ایمش. دیرمش که (بزه قادنلر ایله ارککلر آیری آیری اوطوردقنلر
هر ایکی جنسن مجلسلرنده مصاحبات بی ادبانه جریان ایدیور. و بو سببه تربیه
اجتماعیه مز نقصان اولیور. اگر اوروپالیلر ده اولدیغی کبی براده ده قادین و ارکک
مجلسلرده مختلط بولنسه، جنسیت اراسنده (صحیفه ۳۴) بو کبی مصاحبات واقع
اولماز و تربیه مز تکمل ایدر.) پک اعلی او ارککلر ایله قادنلری بر یره قویدوق
مرور زمان ایله بونلرده یکدیگرینه الیشوب یوز کوز اولورلر و بی ادبکلره قیام
اده جک اولورلرسه بونلری اوتاندرمق ایچون ارالرینه هانکی جنسی قویالم.)

یوم مبارک بر یوم لطیفنه مصادف اولان بر جمعه کونی مثنوی شریف درسندن
 چیققدن صوکره نفسمده کاغتخانهیه کیتکم تقاضاسی ظهور ایتدیکندن مبارک
 اللرینی اوپوپ ایرلدم. و اورایه کیدوب دره بوینده کی قهوهلردن برینه اوطوردم. و
 کلن کیدن انسانلری تماشایه قویولدوم. بو غلهبلق ایچنده بر چوق اچیق صاحیق
 نسوان مزینه دخی وار ایدی. بی پروا اکلره ده باقار ایدیم. ایچلرندن بکندیکلرم
 دخی بولونردی. ایکندی یه قدر بو حالده امرار اوقات ایتدم. بعده اوصانوب
 ایوب سلطانه کتدم. بعدالزیاره قلعه خارجیندن و ادرنه قاپوسندن فاتحه کلدم.
 اقشام اذانی اولمش ایدی. ادای صلات ایچون جامع شریفه کیردم. شادروان
 قاپوسندن چیقدیغم صرهدده افندمز حضرتلرینک مبارک یملرینی کیدکلرینی
 کوردم. کندی کندیمه (تام حضرته کورونه جک محلدرد. بنم اقشام نمازینی جماعتله
 ادا ایتدیکم کی کورورسه خوشنه کیدرد.) دیوب قوشدم، مبارک اللرینی اوپیدم. تبسم
 بیورهرق (اوغلم بوراده میسک، نرهیه کیده جکسک؟) بیوردیلر. (سمته کیده جکم
 افندم) دیدم. (بن ده شورادهن اشجیده براز لقمه ایده جکم. باق بو بیتلر خواجه
 حافظکدر یاز) بیوردیلر. یازدم و حجامدن یوزلرینه باقه مقسزین مبارک اللرینی
 اوپوب آیرلدم.

مرغ زیرک نشود در چمنش نغمه سرای

هر بهاری که به دنبال خزانی دارد

شاهد آن نیست که مویی و میانی دارد

بنده طلعت آن باش که آنی دارد

(صحیفه ۳۵) بو حال فقیرک مبادی انتسابندن واقع اولمش ایدی. بو وقعدن

صوکره حضرتک بنی بندن زیاده بیلدکلرینی واقف اولدم.

بر جمعه کونی مثنوی شریف درسنی اکمالدن صوکره جامع شریفدن چیقارکن بر
جزی توقفله حافظ نوری رحمت الله علیهم وعظنده مجتمع اولان جماعته شوپله جه
بر نظر ایدرک یورودیله و دونوب فقیره بیوردیلر که (بونلرک هپسنه بر طلبه می
دکشمم) بالطبع حضرتک مرادی انلری تحقیر دکل بلکه (تفکر ساعة خیر من
عبادة سبعین سنة) حدیث شریف مجینجه تفکرک فضیلتنی بیان ایدی. زیرا مثنوی
شریف مطلعه سی بو حدیث شریف ایله عملدر.

ای برادر تو همان اندیشه‌های

ما بقی تو استخوان و ریشه‌های

یوم موعودده تلقی ذکر ایچون مدرسه‌ده کی حجره شریفلرینه کیدرکن نفسمده
عظیم اضطراب و استنکاف حسی حصوله کلدی. نفسم بکا دیر ایدیکه: سن
شمدی حر و آزاد بر حالده یشامقده سک بر مرشده انتساب بنده لکدر. اسارتی
حریته ترجیح کار عاقل دکلدر. کیتمه واز کچ. آز قالدی حجره یه کیتمکن

صرف نظر ایده جکدم. وقتاکه جبر نفس ایله مدرسه یه (صحیفه ۳۶) داخل و صحبت علیه لریله مشرف اولدم، بو حاملی عرض ایتدم. بیوردیلر که (باق، سکا بونک جوانی ویرهیم. بغدادده معروف کرخی حضرتلری زماننده بر راهب وار ایش. ریاضات سببیه کندوسنده بعض خوارق ظهور ایدرمش. یالکز اولیاءاللهدن صدورینه ذاهب اولدقلری خوارق کونیه نك بویله دین حقله متدین اولمیان بر راهب دن دخی صدورینی کورن عوام خلق اره سنده قیل و قال ظهوره کلمش. عقائده خلل طریانی خوفیه علمای زمان بو حالک ازاله سی چاره سنک تدارکی استدعاسیله صاحب وقت اولان معروف کرخی حضرتلرینه مراجعت ایتمشلر. انلرده قالقوب راهبک نزدینه کیتمشلر. ارالرنده شو مکالمات جریان ایتمش:

حضرت معروف—مسلمان اول

راهب—اولمام

حضرت معروف—نیچون اولماز سین؟

راهب—چنوکه نفسم بلالزوم تبدیل مذهب دن استکراه ایدر.

حضرت معروف—سن بو خوارقه نه ایله نائل اولدک؟

راهب—ریاضات سایه سنده.

حضرت معروف—نفسک ریاضات دن استکراه ایتمز می ایدی؟

راهب—ایدر ایدی. فقط بن اکا مخالفتله اختیار ریاضات ایلدم.

حضرت معروف—دیمك كه حقیقت مخالفت نفس ظرفنده در. اسلامیتی نفسك
 كریه كوریور اكر سن عاقل و مسلکكك اری ایسهك نفسكك استكراه
 (صحیفه ۳۷) ایتدیكى اسلامیتی قبول ایتملیسین. بونك اوزرینه راهب تأملدن
 صوكره درحال اسلامیتی قبول ایتمشدر. سنده نفسكه مخالفتله كلدیككه ایو
 ایتدك. نفس دائماً حقیقتدن روگرداندر. او، بو عالمنددر. ایستركه بو عالمك ازواق
 و تلزاتیله مشغول اولسون فقط انسانده روح ده واردر. روح انسانی بعضاً كندی
 عالمنه جذب ایدر. انك ایچوندركه انسانده بعضاً عبادات و طاعات داعیهسی
 ظهور ایدر. و نفس كندی عالمنه جذب ایلدیكى وقت ده میل هوا و معاصی
 پیدا اولور.

پوسته و تلغراف ادارهسی مأموریت مدیریتی مأمورلرندن و خرقة شریف جوارنده
 ام کنعان درگاه شریفی منسوبلرندن و طریقت علیه رفاعیه خلفاسندن عثمان
 افندی فقیره بویله نقل ایله دكه (بر کیجه فقیره بر حال عظیم غلبه ایتدی. موسم
 یاز و هوا لطیف و مهتاب ایدی. صباح نمازینی ادا ایچون ایاصوفیهیه کیتمك
 اوزره یوله چیقدم. بعده ادا الصلاة بایزیده زینب خانم مرحومه نك قوناغی اوکنده
 کی یوقوشدن اینرکن مستغرق بر حالده ایدم. او اثناده فاتھی شریفه نك معانی
 عجیبهسی وارد اولمغه باشلادی. براز ایلرده وزنه جیلره طوغری اولان یول اوزرنده

نظرم اسعد دده افندی حضرتلرینه مصادف اولدی. سکه شریفه لرینی ارقه یه
 طوغری کیمش و مبارک اللری اچیق ایدی. فقیره طوغری کلوب تبسمله سلام
 ویردی. و بیوردیلرکه (حضرت شیخ اکبر رضی الله عنه فاتحه شریفه یه التی یوز قدر
 معنی ویرمشلردر. الحمدالله فقیره یوز قدر معناسی ظاهر اولدی.) اسلام علیکم
 دیوب باشقه بر شی سویلمکسزین کچوب کیتدیلمر. انلرک بو کلام و نظر
 شریفلرندن حالم دیکرکون اولدی. (صحیفه ۳۸)

بر جمعه کونی مثنوی شریف درسندن صوکره فاتح جامع شریفنک قره دکز
 جهتنده کی موصلقلری اوکنده کمر طرفنه طوغری بر فقیر قهوه جینک وضع
 ایتدیکی بر قاچ اسکمله اوزرینه اوطورلیدی. او صرهدده دده افندی حضرتلرینی
 طانیان بر صوفیده کلوب انلرک یاننده کی اسکملیه اوطوردیلر. حضرت اکاده
 قهوه اصمارلادی. قهوه لر کلدی. هپ ایچمکه باشلادق. دده افندمز
 حضرتلری طبقه لرینی چیقاروب بر سیکاره یاقدیلمر. صوفی اعتراضاً دیدی:
 بو توتون اسرافدر. اسراف ایسه حرامدر. شرعاً بونی ایچمامک لازم کلیر.
 حضرت—قهوه زائد و اسراف دکلمی نیچون ایچیورسین؟
 صوفی—قهوه بر نوع غدادر. اسراف صایلماز.

حضرت—توتونك دخى بر احتياج اولوب اولمديغنى ايچنلره صور. مباحيتى
حقنده درت مذهب اوزرينه ويرلمش فتوى واردر.

صوفى—رايحه سى كريهدر. ديوب مسئله يى تغليط ايدرک اوزاتمغه باشلاينجه
حضرت—بو بر بحث شرعيدر. بوراسى ايسه قهوه در. انک محلى دکلدر.
بيوروب صوفى يى اسکات ايتديلر.

فى الحقيقه صوفينک محاکمه سزلکى ميدانده ايدى. زيرا هر رايحه سى کريه اولان
غدانک اسراف و حرام اولمى ايجاب ايتسه، صارمساق و صوغان کبى نباتاتنده
اسراف و حرام اولمى اقتضا ايدر ايدى که بونلر حقنده بويله بر حکم شرعى
يوقدر. (صحيفه ۳۹)

دهده حضرتلرينک شريعت مطهره يه رعایتلری و سنن سنیه يه متابعتلری

حضرت (وکلوا مما رزقکم الله حلالاً طيباً) ايت کریمه سنک حکم منيفنه
رعایت اوزرنده نجس واردر. طيب و حلال اولان رزقى منجس ایتمسون ديه
يمورطه لری ابتدا صابونلى صو ايله ييقامادقن صوکره اکل ایتمز لر ايدى. و عزيمت
اوزره ويرلمش اولان بر فتوايه نظراً اسپرتو نجس حکمنده اولديغندن اسپرتو
لامبه سنه اسپرتو قويمق لازم کلديکده کيمسه يه قويدرميوب کمال دقتله کندیلری
قويارلر و بعده مبارك اللرينى کوزلجه صابون ايله ييقارلر ايدى. بتون افعال و

حرکاتی سنن سنیه توفیق بیوررلر و فقط بو سنن شریعه یی کندیلرینه یاقیشدیره رق اجرا بیوردقلریندن احوال علیه لرنده بعضلرده کورینن اثار تعصب اصلا مشاهده اولنماز ایدی. افعال مباحده بیله احادیث شریفه احکامیله عمل بیوررلر ایدی. بر کون فقیر حجره ده حضورلرنده قهوه پیشیرمکده ایدم. جزویه ایکی قاشیق قهوه قویدم. بیوردیلرکه (بر پارچه ده قوی که تک اولسون. زیرا حدیث شریفده (ان الله وتر یحب الوتر) بیورلمشدر.) ینه بر کون فقیره بیوردیلر که (شیمدی بهار موسمیدر. (واغتنموا برد الربیع الخ) حدیث شریفی مجینجه بن کله جک جمعه نمازدن مقدم هوای بهاردن استفاده ایتمک اوزره جامع شریف جوارنده کی قهوه لک بریسنده اغاچ التنده اوطوره جغم. ایسترسه ک سنده کل) ینه بر کون حجره شریفلرینه بر ذات بر طوره قورو اوزوم هدیه کتیردیلر. فقیره (صحیفه ۴۰) خطاباً بیوردیلر که (صلی الله علیه وسلم افندمز بر هدیه کلدیکه او هدیه دن حاضرینه اعطا بیوررلر ایدی. بزده انلره اتباعاً اویله یاپارز.) طوره یی اچوب ایچنده کی اوزومدن هرکسه توزیعی بیوردیلر. حضرت نمازی قبا حصیر اوزرنده قیلارلردی. و (ایکی جهان فخری صلی الله علیه وسلم افندمز بو نوع حصیر اوزرنده نماز قیلارلردی) بیوررلر ایدی.

لطيفه لری

حضرتك پك لطيف و خوش و عبرت آميز لطيفه لری وار ایدی. حاطرده
قالان بر ايكیسنی عرض ایدهیم.
بر کون مثنوی شریف درسندن صوکره فاتحده مصلله لر جهتنده کی قهوه نك
اغاچلری التنده کپریه طوغری بر محلده استراحت بیورمقده ایدیلر. حضور
شریف لرنده یالکز فقیر وار ایدم. بیوردیلرکه (ارقه کده بر ادم اوطوریور دونده انك
صقالنه باق) دوندم. باقدم، اوزون بویلی و بیاض و غایت اوزون صقاللی بری
ایدی. بیوردیلرکه (احمدی نقل ایدرکه : بویی و صقالی و آدی اوزون اولان
کیمسه لرك حماقت و بلاهتله متصف اولدق لرینی بکا سویلمش لر ایدی. بر کون
اوزون بویلی و اوزون صقاللی بریسنه تصادف ایدوب آدینی صوردم. (عبدالرحمن
الرحیم مالک یوم الدین) دیو جواب ویرمکله عندمده حماقتی ثابت اولدی. اکر بو
ادمک اسمی ده اوزون ایسه احمدینک روایتی بر دهها ثابت اولمش اولور.

(صحیفه ۴۱)

صوری و معنوی بعض ارشادات علیہ لری

بر جمعہ کونی مثنوی شریف درسندن چیققدن صوکره حجره شریفلرینه
عودت اولنمقده ایدی. یول اوزرنده بر طاقم صبیان اوینامقده ایدیلر. حضرتی
کورونجه سکز اون چوجق بربرنی متعاقباً قوشوب مبارک اللرینی اویدیلر. حضرت
هر برلرینی سووب اوقشار و خیر ایله دعا بیوررلر ایدی. ایچلرنده اوچ درت
یاشلرنده قدر بر صبی وار ایدی. یوکسک بر محلده اولدیغندن تقبیل ید شریف
ارزوسنی اظهار ایله اینمکه چالیشیور، انه میور ایدی. فقیر او صبی یی او محلدن
الوب حضرتک اوکلرینه قویدم. صبی همان مبارک اللرینی اویدی. حضرت بیوردیلر
که (بو هپسندن دها کوچک بن ده بونی هپسندن زیاده سودم.) فقیره (حضرت
کوچک چوجقلری نه قدر سوپورلر. خاطره سی کلدی. براز یورودکدن صوکره
بیوردیلر که: بنی کورن چوجقلری سودیکمه زاهب اولور. حالبوکه بن اللهی
سوپورم. بو حال سنت سنیه دن اولوب بالجمله اکابر اولیاءاللهدن ده ظاهر اولور.
زیرا صبیاً قریب اللهدر. و قریب الله اولانلر بعیدالله اولانلری تسخیر ایدر. صلی
الله علیه وسلم افندمز حضرتلری یاغمور یاغارکن رأس سعادتلرینی اچارلر و
یاغمور حقنده حدیث التکویندر بیوررلر ایدی.

بر صباح دائره‌يه كيتمك اوزره يوله چيقديغمده اونكپاني جوارنده عل الاكثر حضرتك هندستنده بولنان اخوانندن بريسنه ملاقى اولدم. طشره دن هنوز كلمش ايدى. براز حسبحالدين صوكره حضرتى لاجل الزياره مدرسه‌يه كتديكنى سويلدى. و بو مكالمه (صحيفه ۴۲) اثناسنده وجهنده عظيم بر تغير حصل اولوب بكايه باشلادى. سببى صوردم، ديدى كه (طشراده بولنديغم اثناده يانمده هوائ بر قاچ رفيقم وار ايدى. سائقه ضرورتله انلرك مجلس عشرتارنده بولندم. و انلرك اصرارى اوزرينه بر قاچ بارداق بيرا ايچدم. بر مجلس فسقده بكا افكار فاصده حصل اولدى. او اثناده قارشومده عزيزمز دده افندمز حضرتلى ظاهر اولدى. مبارك اللرينده اوجى اتشدن چاتاللى بر تمير عصا وار ايدى. بو عصانك اوجنده كه اتشلىرى اوزريمه طوغرى اوزاتهرق يورورديلر. اويقوده دككدم. حضرتى عياناً بو حالده مشاهده ايتدم. وجودمده بر رعشه حصل اولدى. همان مجلسى ترك ايله اوطه‌ما ككدم. اوراده بر بكاي شديد ايله تائب و مستغفر اولدم.

ينه اخوانمزدن بريسى فقيره نقل ايدرکه: (رفيقلمدن بر طاقم كيمسه‌لرك طلبى اوزرنه (پوكر) ديدكلرى قمار اويوننه باشلادم. بر قاچ كيجه صوكره دده افندى حضرتلى رؤيامده ظاهر اولديلر. مبارك اوچلرينك ايچنده قمار اثناسنده استعمال

ایدیلن فشردن بر دانه‌سی وار ایدی. انی فقیره ابراز ایدرک بیوردیلر که (بو،
حرامدر. انساندن ایر کچ چیقار)

حجره شریفه‌لرنده صحبت اولندیغی ائنده بیوردیلر که (مکتبده فارسی درسی
اوقوتدیغم صره‌لرده طلبه‌دن برینک پدری آل بو فارسی بیتنی خواجه که کوتور.
ترکجه‌یه ترجمه ایتسین. دیمش. چوجق بکا کتیردی. بیت فارسی بی ایدی.

هر که گوید عاشقم آتش فتد بر جان من

زانکه میترسم نباشد عاشق جانان من

(صحیفه ۴۳) بویله‌جه ته‌رجمه ایتدم:

کیم کی دیرسه عاشقم آتش دوشردی جانمه

قورقارم اول داخی عاشق اولمیه جانانمه

بو ترجمه‌نک زیرینه بو بیتنی ده انشا ایدوب کوندردم:

ایستردم سوسین بتون عالم بنم جانانمی

سومینلر قالماسین عالمده هیچ سلطانمی

بيت اوقودقدن صوكره پك معنيدار تبسم بيوريلر. فقير كندی نفسمه اوله رق
 عرض ايدر مکه او مجلسده مسئله نك فرقنه و ارامادم. يالكز بو بيتلری دفتريمه قيد
 ايله اکتفا ايتدم. استيضاح ده ایده مدم. ارتحاللرندن صوكره اليمه عين القضاة
 همدانی قدس الله سره حضرتلرينك ابدۃ الحقايق نامنده كه اثر شريفلرينك بر يازمه
 ترجمه سی كچدی. انك بر مجلسنده بيوريورلر كه (عشق الهی بی ایکی كمسيه
 تقسيم ايتدی. بريسنی بر جوانمرد الديكه پيغمبر زيشانمز صلی الله عليه و سلمدر.
 ديكرینی ايسه عليه اللعنه الدی.) بو محلك مطالعه سنی متعاقب حضرتك بيورديغی
 نكته نك زوقی فلب فقيره پرتو انداز اولدی. و اكله دمكه بيت فارسينك معناسی
 زوق ابليسيدر. زیرا بخل و حسده مستنددر.
 دهده افندمز حضرتلرينك انشاد بيوردقلى بيتك معناسی ايسه زوق محمديدر.
 زیرا سخا و جوانمردی اوزرينه مستنددر. ابليس ديوركه يا رب سن بنم
 معشوقمسك. مادام كه بنی طرد ايتدك. و حريم وصلكه اغیاری قبول ايتدك. بن
 ده انلری حضوريكه كله ميه جك بر حاله كتيره جغم. (فبعزتک لا غوينهم أجمعين)
 حالبوكه صلی الله عليه و سلم افندمزك زوق (صحيفه ۴۴) عالیه لری بونك
 ضديدر. انلر بيوريورلر (كثافت طبيعیه صائقه ارتكاب كبائر ایدن امتمه شفاعت
 ايدوب نائل جمال ایده حكيم) و (شفاعتی لاهل الكبائر من امتی) و (وما أرسلناك
 الا رحمة للعالمين) باقكز او عارف بالله هانكى دریاى معرفتدن اعتراف بيوررلر
 ايمش.

بر کون حجره ده قهوه پیشیردیکم صر هده قهوه قاشیغنی ارادم. بوله مادم.
حضرت بر سیغاره کاغدی قابنک بر پارچاسنی لوله کبی بوکلمش اولدقلری
حالده کولهرک الیمه ویردیله. و بیوردیلر که ایشته سکا بر قهوه قاشیغنی که
پادشاهده بیله بولنماز. درویش استحصال حوایج امرنده ترک تکلف ایله ایشلرینی
اولورینه باغلامالی. هر نه بولورسه انکله اکتفا ایتلمی.

ینه بر کون مبارک الیرینی اوپوب حضور شریفلرندن چیقدیغم صر هده فقیره
بر سیغاره عنایت بیوردیلر. حالبوکه المده یانار بر سیغاره اولدیغندن اکی اراء ایله
وار افندم. دیدم. بیوردیلرکه (درویش کیمسه دن بر شیء طلب ایتمز. فقط کلنیده
حقدن بیلوب رد ایتمز) درحال سیغاره یی الدم.
ایشته حضرتک شاکردلریله اولان مصاحبات و معاملاتنی بوپله جه یا صراحته
ویا دلالته ارشاد و ایقاضه مستند ایدی.

عزیزمک صوک زمانلرنده کی احوال علیہ لری

حضرت اوچ آیلرده مثنوی شریف درسنی تعطیل بیوردقلری وقت ارا صره سنبل
افندی حضرتلری خانکاه منیفنه کیدوب دوراق قرائت اولندیغی اثناده سماع
بیوررلر و اثنای سماعده کندولرینه حال عالی غلبه ایتدیکی سیمای شریفلرنده
ظاهر و نمایان اولور ایدی. (صحیفه ۴۵) و اکثریا رفاقت علیہ لرینه لطفاً مہری
افندی مرحوم ایله فقیری الیرلر ایدی. بویله بر سماع اثناسنده بر کون مجلسده
عظیم بر فیض اثری ظاهر اولوب درویشان و زوار ارہ سنده ہیچقرہرق اغلمہ لر
واقع اولدی. بزله دخی قائماً زوار ارہ سنده حضرتہ نظر ایدر ایدک و حضرت
دخی او حال ایچنده بزله عطف نظر بیوررلر و او نزر فیض اثر اعماقمزہ نفوز
ایدر ایدی.

صون جمعه لردن بر جمعه کونی مثنوی شریف درسندن اول حضورنده بر حال
استغراق نمایان ایدی. جمعه نمازینی ارقلرنده کی صفده قیلدم. نماز اثناسنده حال
قیامده ایکن وزیت رکوعه قریب بر حاله کلیر ایدی. و قوللرینی یانلرینه
صالیویره جک کبی بر وضیت الیرلر ایدی. بو حال ایچنده نماز ختام بولدی.

مثنوی شریفه باشلادیلر، و تقریر شریفلرنده اصلاً اغلاق و رکاکت اولمقسزن
 درسی اکمال بیوردیلر. و او کون بزه اذن ویروب یالکز نظمی قپودان مرحومی
 الراق حجره لرینی تشریف بیوردیلر. مرحوم قپودانک روایتنه نظراً حضرت حجره
 شریفه لرنه داخل اولنجه ارقه اوزری یاتوب - بن دریا ایسترم - بیورمشلر. ایرتسی
 هفته حجره یه کتدی کمزده فقیره خطاباً بیوردیلرکه - بن کچن هفته نه یاپدیغمی
 بیله میه جک بر حالده ایدم. مثنوی شریف تدریس ایدرکن دخی نه سوپلیدی کمی
 بیلمیورم. عجابا بر نقصان واقع اولدیمی؟ - فقیر دخی (خیر افندم هیچ بر نقصان
 واقع اولمادی. درس پک مکمل تقریر بیوردی) دیدیکمده (الحمدالله) بیوردیلر. و
 باشقه بر شیء دیمه دیلر. (صحیفه ۴۶)

۱۳۲۷ سنه رومیه سی اوائلنده امدادالله افندی حضرتلرینک مثنوی شریفه
 شرحنک طبعنه دائر هندستانده نثار احمد نامنده کی ذاته بازدقلری مکتوبک دروننه
 فقیرک ادرسنی حاوی بر ظرف وضع ایدوب یازیله جق جوابک بو ظرفه وضعاً
 ارسالنی مکتوبک متننده بیان بیوردیلر. بو آنه دکین هندستانه بر چوق مکتوب
 یازدقلری حالده بو تدبره مراجعت بیوردقلری واقع دکلدی. سببنی اکلامه دم و
 کندیلرینه ده صورامادم. بونک حکمتی بلاخره معلوم اولدی. زیرا بو ظرفه وضعاً

هندستاندن کوندریلن جواب ۱۳ آغستوس ۱۳۲۷ تاریخنده دست فقیره واصل اولدی که حضرتک یوم ارتحاللرندن یکرمی ایکی کون کچمش ایدی. مکتوب ید فقیره قالدی.

الای امینلکندن متقاعد جمال بک مرحومک ۱۳ محرم ۱۳۳۰ تاریخنده
فقیره یازدیغی مکتوبک صورتی

راسمه سلامی بعدالادا شو وجه ایله عرض حاله جرأت ایدرم که تشنه دلان
حقیقتک بلبللی و شهر معارفک کلی و مرده دللره حیات بخش ایتمکده عسی
قدم اهل الله عظامک سرافرازی مرحوم و مغفور دده افندی حضرتلرینک فیوضات
معنویه سنه هر زمان کمال تحسرله دیده دوز مترقب ایکن هنوز نائل لطف و
التفاتی اوله مدیغمدن طولایی کمال تلحفله اشکرینز تأسف ایدیم. اشبو اوچیوز
اوتوز سنه سی محرم الحرامنک اوننجی بازار ایرتسی کیجه سی نماز عشایی بعدالادا
اوراد و ازکارمی اکمال ایدرک برار استراحت ایتمک اوزره بر معتاد دوشکه
اوزانمش ایدم. بو اثناده ایدی که صلات منجیه یه مداومت ایدیور و انوار
محمدیه یه و تجلیات الهیه نک ظهورینه منتظر بولنیور ایدم. او آنده کندیمی روشن

ضمير زوات ايله مملو عظيم بر ابنیه نك دروننده بولدم. بيلمه ديكم و كورمه ديكم
بو محلده هر كس قوش كبی كچيور، بيتمز و توكنمز اولان بو غلبه لكك ده ارقه سی
كسیلمیوردی. بن بو حاله شاشیروب قالمش و اطراف و اكنافه عطف نظر
تعجب ایتمكده ایكن عالی بر تخت اوزرنده جناب اسعده نظرم ایلشیدی. همان
او جانبه قوشدم. و آن واحده قائماً حضور اسعده طوردم. بكا خطاباً (جمال
زده سك؟ بن سنی بكليورم) التفات صفا بحشاسنه معروض قالم. بو التفات
كلام بنی مستغرق لجه سرور ایلدی. سویندم و سونجمدن شو یولده اراده كلام
ایلدم. (افندم بن سزی نه درجه لده سوديكمی و هر دائم سزی ارادیغمی
بیلدیرسكنز) (صحیفه ۴۷) جوابی اغزمدن چیقدی. بو سوزی صرف ایدر ایتمز
شو یولده ایراد كلام ایلدی. (جمال بنی عالم رؤیاده و عالم خیالده می
ارایورسك؟ ارتق بنی اورالرده آرامه جمال بنم سوزیمی ایشیديورمسك و بنی
كورپورمیسك بو عالم عالم خیال می؟ بو حال رؤیامی؟ ایشته بنی هر دائم بوراده
ارا و بویله كور) بو كلام حكمت انجام نحایت بولور بولماز نصل اولدیغنی تخطر
ایده میورم، ایکی جهان كونشی صلی الله علیه وسلم افندمز تشریف بیوردیلر. تام
مواجهه عاجزیده توقف ایدرك نزد جلیل رسالتپناهیلرنده بولنانلره بر قاچ دفعه لر
بعض افاداتده بولندیلر ایسه ده اكلايه مدم. و بر قاچ دفعه ده بكا و بنم یانمده
بولنانلره طوغری نظر كیمیا اثرلرینی توجیه ایتدی. ایشته بو حال هیبت و

دهشت ايچنده عالم فرقه كلدم. زره قدر اويقو علائمي يوق ايدي. و اندن
صوكرده خيلى زمان اويويه مدم. (انتهى كلام الحال و سيحى ظهوره
انشاء الله تعالى)

محمد جمال

فى الحقيقه ده دده افندمز حضرتلرينك (بن سنى بكله يورم) نطق شريفلرينك
اثرى ظهور ايدرك جمال بك بو تاريچدن صوكره بو عالمده چوق ياشامدى.
(رحمت الله عليه)

احمد عونى

عونى بك افندى برادرمنك منقولات بوراده ختام بولدى